

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 227. — ŠTEV. 227.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 26, 1924. — PETEK, 26. SEPTEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

NEMCIJA ZAHTEVA NEVTRALNOST

Berlinska vlada je zvezana s sovjeti v zahtevi nevtralnega statusa, da se pridruži Ligi narodov. — Zahteva se obrača baje proti Franciji in mali antanti, da se zavaruje Nemčijo in Rusijo pred napadom. — Sprejem bi tudi končal francosko nadvlado. — Skupni nemško - ruski cilj.

Poroča Samuel Spewack.

Berlin, Nemčija, 25. septembra. — Zahteva Nemčije, naj se uveljavi status nevtralne sile v slučaju, da bi se pridružila Ligi narodov, ki bo vsebovana v memorandum, naslovljenem na vse delegacije v Ženevi, je bila spočeta v Moskvi.

To je ključno, zavito v baržun ter lepo okrašeno s evetskimi miru. Železa ključa pa se obrača proti Franciji in proti mali antanti. — Rumunski, Čehoslovaški in Jugoslovski, — ter tudi proti Poljski, ki je zaveznica male antante.

Zahtevana nevtralnost, če ji bo ugodeno, bi v slučaju kateregakoli konflikta v Evropi, tudi če bi bila involvirana Liga, zavarovala Nemčijo pred napadom ter bi preprečila prekoračenje nemškega ozemlja, brez ozira na to, če bi bile to ligine čete ali druge.

Ta zadnji predlog je stavila Rusija in vsled dogovora z Rusijo ga je Nemčija sedaj sporočila drugim silam.

Namen cele zahteve je pustiti Poljsko in Rumunsko v isti v zrak, ju odrezati od ostalih zaveznikov v slučaju, da bi bila kdaj vprijeti kaznilna ekspedicija proti Rusiji. Zavarovala bi tudi Rusijo ob celi nemški meji.

Razvnetje bi tako nevtralnost služila skupnemu nemško-ruskiemu cilju, da se strnoglavi francosko nadvlado v Evropi. Ko ne bi mogel Pariz ničesar nuditi mali antanti glede varnosti, bi prenehala tudi francosko vodstvo v centralni Evropi.

Če bi ostala Nemčija nevtralna, bi ne mogli Poljska in Rumunski ničesar opraviti proti Rusiji. Velika armada Francije bi bila odrezana od ostalih.

Informacije o rusko-nemškem sporazumu glede tega predmeta sem dobil iz vira, ki je v neprestanem stiku tako z Wilhelmstrasse kot s Kremliem. Sporazum je vključeval tudi dogovor, da ne bo noben teh dveh narodov stopil v Ligo brez drugega in da bo čuval interese drugega, če bi bil pozvan na vstop v Ligo.

Nemčija je držala svojo besedo. Njen memorandum na ženevske delegacije bo vseboval tudi prošnjo, naj se povabi na vstop tudi ruske sovjete.

Ena čudnih točk zahteve glede nevtralnosti je, da je deležna podpore onih, ki vodijo agresivno inozemsko politiko v namenu, da vrnejo Nemčiji prejšnje mesto na solncu, da pa to zahtevo tudi podpirajo pacifisti.

Pacifisti hočejo, da se proglasi Nemčijo za nevtralnost, ker so prepričani, da je to nadaljni korak proti trajnemu miru.

Motiv ministra za zunanje zadeve, Stresemanna pri uveljavljanju te zahteve pa temelji na skrbno zamišljeni agresivni politiki. Ta politika vključuje na le poskus, da se oslabi pozicijo Francije v Evropi, temveč tudi, da se vrne Nemčiji izgubljeno ozemlje, predvsem kolonije ter doseže za deželo vojaško neodvisnost ter vse drugo, kar spada k močnejši sili, prosti vsake kontrole.

Grof Harry von Kessler, ki se je vrnil iz Ženeve, kjer je bil neoficijski zastopnik nemške vlade, mi je povedal večer, da je pričakoval največje težave poskusu, da se dobi nevtralizacijsko zahtevo. Namignil je, da bodo to zahtevo zavrnili predvsem Francozi.

"Nemčija ne more opustiti te točke," je rekel. "Za nas, pacifiste, je zagotovilo miru. Izločuje Nemčijo iz evropskih sporov."

Na drugi strani pa ne pričakuje grof Kessler nobene nadaljnje zadržke glede vprašanja vojne krivde Nemčije. Priznava, da bo povzročila še nadaljno debato, a misli, da bo uravnano potom splošnega dogovora, da je prevzela Nemčija s podpisanjem londonskega dogovora mednarodne obveznosti, katere mora izpolniti in da bo to zadovoljilo zaveznike.

ČIČERIN JE OSTRO NAPADEL HUGHESA.

Moskva, Rusija, 25. septembra. — Ruski zunanji minister Čičerin je danes v posebni poslanici odločno napadel ameriškega državnega tajnika Hughesa. Očita mu, da stoji na čelu onih, ki reprezentirajo največje nazadnjstvo in največji imperijalizem sveta.

"Pred kratkim je ameriški državni tajnik" — pravi Čičerin — "ponovno rekel, da zaenkrat ni niti misliti na obnovitev diplomatskih odnosov med sovjetsko Rusijo in Združenimi državami. Poudarjam, da bo to Združenim državam bolj škodovalo kot pa Rusiji".

MILICA STRAŽI SODNIJSKO POSLOPJE V HERRINU.

Salem, Ill., 25. septembra. — V Herrinu je odšlo par oddelkov milice, kjer bodo zastražili sodnijsko poslopje, ko se bo začela obravnavati glede zadnjih nemirov.

ŠALJAPIN JE BIL OPERIRAN V GRU.

Pariz, Francija, 25. septembra. — Slavni ruski basist Fjodor Šaljapin, se je moral podvreči operaciji na sapniku. Celo poletje bil baje hripav.

Dr. Lemee, ki je izvedel ope-

REKLAMA ZA REPUBLIKANKE

Oče predsednika si je ogledal reklamni voz, ki bo potoval po zapadu tekom republikanske kampanje.

KAZENSKO POSTOPANJE PROTI KONG. HILLU

Sedaj se bo dognalo, če je jabolčnik, ki ima dva procenta ter tri četrtine odstotka alkohola postavno dovoljen. Uvedeno je bilo namreč postopanje proti bejevitemu kongresniku Hillu.

Baltimore, Md., 25. septembra. — Potem ko je zvezni prohibicijski urad izročil zadevo kongresnika John Philip Hilla zveznemu justičnemu departamentu, je slednji dejanski dvignil obtožbo proti Hillu radi kršenja prohibicijske postavne. Obtožbo je dvignila zvezna velika porota. Glasi se, da je Hill izdeloval ter imel v svoji posesti opojne pijače. Tukajšnji zvezni okrajni pravdnik pa je storil še nadaljni korak ter dal dvigniti proti Hillu obtožbo, da vsebuje hiša Hilla opojne pijače in da predstavlja raditega "javno pohujšanje".

Zaenkrat se ni določilo še nobenega jamstva za nastop Hilla k procesu.

Proti kongresniku visi razvnetega še od vlade izposlovano ustavno postopanje. Čeprav je bilo dvignjeno že pred enim letom, se še sedaj ni razpravljalo o njem. Šest obtožbinih točk sega nazaj do 27. septembra preteklega leta, ko je napravil Hill 25 galon vina, potem ko je primerno obvestil o tem prohibicijski urad.

V nadaljni obtožbi se ga dolži, da je lastnik opojnih pijač po njih izdelovanju. Dolži se ga izdelovanja jabolčnika dne 18. septembra tekočega leta, ko je Hill v svoji hiši pogostil prijatelje z jabolčnikom, ki vsebuje dva odstotka in tri četrtine odstotka alkohola.

V tretji obtožbi se ga dolži, da je imel v svoji posesti trideset galon jabolčnika.

Cela zadeva pa je pustila kongresnika Hilla povsem hladnega. Izjavil je le, da ga neizmerno veseli, da se je prohibicijski urad sedaj, po štirih polnih letih, vendar lotil naloge, da pusti ugotoviti od sodišč pomen gotovih odstankov Volsteadove postavne.

POGUMEN ZDRAVNIK.

Dr. Charles Ciancimino, ki je bil zadnjih šest mesecev uslužben v St. John's bolnici na Long Islandu, je dobil večeraj prvovrstne informacije glede operacij. Trpel je na vnetju slepiča, a prosil, naj se uporabi le krajnjevo anestezijo, da bo lahko zasledoval potek operacije. Tovariši so ugodili njegovi prošnji.

Proti koncu operacije pa je bilo treba izvesti dodatno in za to je bilo potrebno omamiti pacienta. Dr. Ciancimino je privolil in zvečer se je glasil, da se sorazmerno dobro počuti.

Šaljapin se bo vrnil v New York oktobra meseca.

MAROKANCI IMAJO ZADOSTNA SREDSTVA

Maroški vstasi, ki se bore proti španski nadvladi, imajo dosti denarja na razpolago. Kupujejo podmorske čolne.

London, Anglija, 25. septembra. — V nekem pariškem poročilu na "Star" iz baje skrajno zanesljivega vira se glasi, da skuša kupiti Abded-Krim, voditelj vstaskih Marokancev, s pomočjo nekega londonskega in pariškega sindikata dva podmorska čolna od neke angleške tvrdke, da odreže dovoz španskih čet preko Gibraltarja na afriška tla.

Neki prejšnji angleški mornariški častnik, ki je služil na podmorskih čolnih, je soglasno s tem poročilo nabiral moštvo za ta dva podmorska čolna.

Edina težkoča, ki se stavlja na pot dobavi teh dveh čolnov, je skrajno previdno stališče angleške vlade, a to oviro bi bilo mogoče premagati in sicer potom tretje, neimenovane sile v Sredozemskem morju, ki bi naročila oba podmorska čolna na svoj račun.

Nadalje se glasi, da se Abdel-Krim že več mesecev pogaja z dobičnim sindikatom in da je dobil pol milijona angleških funtov kot predkup na dragocene koncesije za slučaj, da bi bil uspešen v svojih bojih proti Špancem.

Neki nadaljni prejšnji angleški častnik, ki je zaupni svetovalec maroškega vstaskega voditelja, se je baje pogajal s prejšnjimi angleškimi vojniki, ki so služili pri strojnih puškah ter baje dobili številne za vstasko vrsto proti Špancem.

Angleški zunanji urad označuje vse tozadevne vesti kot "divje izmišljotine". Nobena angleška vlada bi ne dopustila, da bi dobili maroški vstasi podmorske čolne, tudi ne s posredovanjem kake druge evropske države.

PROTI DVORSKI NOŠI TOVARŠEV.

London, Anglija, 25. septembra. — Prihodnji mesec bo v Queens Hall najbrž nastal velik vihar ogorčenja proti delavskim tovaršem, ki nastopajo kot člani kabineta na dvoru kralja Jurija v polni predpisani dvorski uniformi, se kratkimi hlačami, svilenimi nogavicami in britko sabljo ob strani. Pripravljenih je na duceate resolucij, ki se obračajo proti temu, da bi se delavski zastopniki našli na tak način.

V eni teh resolucij se glasi, da naj hodijo zastopniki dela na dvor v pametni obleki, če pa tega ne morejo storiti, naj opravijo svoje posle na Downing Street, kamor pa ni prišel še noben angleški kralj, da razpravlja z ministrskim predsednikom o državnih zadevah.

ZADEVA PRIDIGARJA LAWRENCE HIGHT-A

Hight in vdova, ki sta izvršila dvojen umor, sta oropala doma pet otrok. Deček in hčerka duhovika ter trije sinovi Mrs. Sweetin so menda najhujše prizadeti od tragedije.

Mount Vernon, Ill., 25. sep. — Trije žalostni majhni dečki so se nahajali večeraj med ljudsko množico na tukajšnem sejmu, ne da bi jih kdo zapazil. Njih stari oče, Kristof Sweetin, se je nahajal v uradu držav. pravdnika, Thompsona ter govoril z materjo treh dečkov, Mrs. Elsie Sweetin, ki je priznala, da je zastupila svojega moža, sina Kristofa Sweetina.

Treba je najti zavetišče za pet otrok, ki nimajo sedaj nikakega doma. Lawrence Hight, metodistijski pridigar, ki je zastupil svojo ženo, zapušča dva otroka, enega dečka in eno deklico in Mrs. Sweetin tri dečke.

Težka naloga mi je bila poverjena, — je rekel Thompsonu oče zastupljenega. — Raditega rabim pomoči. Strašno nas je to zadelo. Najbolj bodo trpeli ti dečki. Mati jim je zapustila novo hišo ter \$800 v banki. Hočem vašega nasveta. Ti dečki so potrebni oskrbe. Ne vem, kaj naj storim.

Najstarejši je star petnajst let. Ničesar ne reče, a je žalosten. Drugi je dve leti mlajši. Občudujem njegovo samozavest. Ko je bila mati aretirana ter so listi objavili priznanje pridigarja, je prihitel v hišo, pokazal časopis ter vzklinal. — Pogledj. Pravijo, da je mati to storila. Ali vrjameš?

Rekel sem mu: — Mi je žal, sinko, a izgleda tako.

Nato je vrgl časopis ob tla ter vzklinal:

— Zapustil bom to hišo. Nikdar več ne stopim vanjo.

— Ubogi dečko! Večeraj zjutraj se je vrnil, me objel ter se pričel jokati.

— In tretji je moj mali dečko, Harry Lee, star osem let. Noče vrjeti, da je mati kriva. — Ni res, — pravi.

— Njih mati, ki je umorila svojega sina, je bila prav tako ljubljiva. Nikdar ni imela žal besede za mojo ženo, ki je umrla preteklega decembra ali zame. Bil smo skupaj kot srečna družina. Bil sem kot oče napram dečkom. Nikdar mi niso rekli "stari oče", temveč vedno le "Pa Sweetin" in moji ženi "Ma Sweetin", dočim so imenovali starša "Poppy in Mommy".

Tedaj ga je prekinil državni pravdnik.

— Ne mislim, da je stopila kako napačno stvar, dokler se ni seznanila s pridigarjem, — je rekel. — V njegovih rokah pa je bila brez orožja.

Salem, Ill., 25. septembra. — Mrs. Wilford Sweetin, ki je priznala, da je zastupila svojega moža, in ki je zaprta v tukajšni reči ker se je bati ljudske justicie, je predstavljala kaj žalostno figuro, ko se je prebudila danes v mračni celici stre jetnišnice.

— Kako ste prišla do tega, da ljubite Highta? — so jo vprašali. — Ne vem, — je rekla. — Te ga ne morem pojasniti. Sestaka sva se in predno sva vedela, sva se ljubila.

— Kedaj ste započela prvi načrt, da zastupite svojega moža? — Jaz ga sploh nisem započela. To je bilo njegovo delo. Meni se je zdelo prestrašno, da bi razmišljala o tem.

Mrs. Sweetin je večeraj napravila svojega zdravnika, naj ji priporoči dva dobra zagovornika, ker se namerava potezati za najmanjšo kazen, katero določa zakon.

KAPITALISTI NAPADAJO LA FOLLETTA

Oster napad na stališče senatorja La Folletta. — Ženske se zavzemajo za progresivnega kandidata. — Razdor v socijalističnih vrstah. — Glavno vprašanje v tem volilnem boju je avtokratična sila sodišč. — Navodila odseka American Federation of Labor.

Louis Marshall, član bančne tvrdke Guggenheimer, Untermyer & Marshall, katerega smatrajo splošno za avtoriteto na polju ustave Združenih držav je obdolžil senatorja La Folletta nevednosti ali nameravanega varanja s predlogom, naj se predloži amendment k ustavi splošnemu ljudskemu glasovanju, s katerim amendmentom bi bila kongresu podeljena pravica razveljaviti odločitve zveznega najvišjega sodišča.

Marshall trdi, da bi ne bilo tako ljudsko glasovanje na temelju ustave niti dovoljeno, ker je določena povsem drugačna metoda za uveljavljanje amendmentov.

Washington, D. C., 25. septembra. — Znani socijalist, William English Walling, je napadel večeraj stališče John Sparga, ki je ob priliki vojne politike izstopil iz socijalistične organizacije ter se izjavil pred kratkim proti tiku La Folletta in Wheelerja. Rekel je ob priliki nekega obiska v glavnem stanu American Federation of Labor, da je pretežni del socijalistov, ki so zapustili to organizacijo, ko so stopile Združene države v vojno, za La Folletta. "Spargo," je rekel, "je brez dvoma prezrl, da se vrtilo glavno vprašanje v tem volilnem boju krog avtokratične sile sodišč." Nato pa je nadaljeval:

"Ameriško delavstva ve boljše kot Spargo v svoji biblioteki, da je vojna končana in da so bila inozemska vprašanja, ter naj bodo še tako važna, zasenčena in izločena vspricho važnosti vprašanj, s katerimi se mora pečati naša lastna dežela."

Washington, D. C., 25. septembra. — Odsek American Federation of Labor, stvorjen za pospeševanje kampanje La Folletta, je dal danes vsem pododsekom v državah in mestih navodila, naj pridobe tudi ženske za sodelovanje. V številnih slučajih se je to že zgodilo, a sedaj bo agitacija razširjena na sleherno organizacijo.

Matej Woll, podpredsednik federacije, je izjavil, da vlada povsod veliko navdušenje in da so izgledi naravnost nevrjetno ugodni.

ZDRAVA V BLAZNICI.

V mestecu Szent György na Sedmograskem je bila te dni prijela madžarska artistokratinja. Njena aretacija je zbudila pravo senzacijo.

Državno pravdnništvo v Szent Györgyju je dobila anonimno pismo, v katerem se obvešča, da je baronica Klara Pusca dala svojo 25 let staro sestro Ilmo internirati v blaznici v Torgul Sezneu na podlagi ponarejenih zdravniških izpričeval. To je storila zato, da bi se sama polastila ogromne dedščine svojega umrlega očeta. Sodna komisija je odšla takoj v zavod za umobolne in našla tam mlado Ilmo zaprto v sobici, kjer živi po njeni lastni izpovedi že pet let, ne da bi tudi za trenutek smela zapustiti prostor.

Sodni zdravnik je ugotovil, da je baronica Ilma duševno popol-

noma zdrava. Zaradi pomanjkanja je v dolgem zaporu tako slujala, da je ni več spoznati. Dekle je nadalje izpovedalo, da jo je njena sestra, ki je sedaj stara 33 let, že prej imela celih deset let zaprto v skupnem stanovanju v Cluju.

Uradna preiskava se nadaljuje. Sodijo, da bo v zvezi s to afero prijetih še nekaj uglednih oseb, ki so pomagali Klari Pusi. Premnoženje baronov Pusov cenijo na 25 milijonov lejev.

NAPAD NA VLAK.

Varšava, Poljska, 25. sept. — Štirideset banditov, ki so imeli na razpolago več strojnih pušk, je napadlo železniški vlak med Brestom in Lunjencem.

Banditi so oropali vse potnike ter odnesli prtljago.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$15.00 2000 Din. — \$29.80 5000 Din. — \$74.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.90 500 lir \$23.75
300 lir \$14.55 1000 lir \$46.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatici in Zadru.

Na pošiljavo, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po močnejši in poseben dopust.

Vrednost Dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride pošiljka denar v roka.

POŠILJAVTE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687.

"GLAS NARODA"
SLOVENSKE DAILY

Owned and Published by
Myer's Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For sale here by the year	For New York by the year	For New York by the year
For sale here by the year	For New York by the year	For New York by the year
For sale here by the year	For New York by the year	For New York by the year
For sale here by the year	For New York by the year	For New York by the year

Subscription Yearly \$2.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznike.

Dopis, brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališče navede, da hitreje najdemo naslednika.

"GLAS NARODA"
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2874

NEW YORK PRINTING CO.
TRADES UNION
NEW YORK CITY

USODA ŠTRAJKARJEV

Neprestano se čita, sliši in ugotavlja, da je Amerika najbolj demokratska republika na svetu.

S številkami in z nepobitnimi dokazi so baje ponovno neovrgljivo dokazali, da so Združene države edina prava republika in obenem tudi najboljša, ter da je Amerika zaščitnica in vzdrževalka demokracije.

To spoznanje je bilo tudi pokojnega Woodrowa Wilsona tako prevzelo, da se je v dobri veri proglasil za odrešenika ter izjavil, da bo ves svet, posebno pa Evropo, prenasitil z ameriško demokracijo.

Kako se mu je to posrečilo, je pač vsakomur znano.

Evropske države se ne dajo več varati z načinom ljudske vlade, kakoršna je uveljavljena v Združenih državah. Angleži, Italijani, Francozi, Nemci in balkanski narodi so koncem leta 1918 nazdravljali Ameriki in njenemu zastopniku.

Iz Amerike so namreč prihajale take besede in taka zagotovila, da so bila kot muzika za uho, ki je bilo le vojne grmenja vajeno.

Narodi so se naravnost naslajali nad Wilsonovimi obljubami ter se opijali in omamljali z zagotovili, katere je Wilson tako radodarno delil.

Danes po preteku pičlih petih let, se je pa Evropa iztreznila ter spoznala v svojo veliko žalost, da je bilo vse skupaj velikanski humbug.

Priti bi moral drugačen mož z dosti temeljitejšimi dokazi kot se sedaj pisari, govori in zatrjuje.

Javnost ve, da se marsikaj svet, da pa ni vse zlato, kar je svetlo.

Za vzgled naj navedemo samo majhen primer, ki je vsekakor zadosten, da se odpro oči marsikomur.

V mestu Paterson, ki je oddaljeno trideset milj od New Yorka so zaštrajkali delavci v svilarnah.

Zaštrajkali so, ker kapitalisti preveč naglo črpajo njihovo življensko moč, ker od dne do dne izgubljajo vedno več telesne energije, ker se prehitro starajo in se prenaplo izdelajo.

Od gospodarjev ne zahtevajo višjih plač. Hočejo edino, da bi jim bilo dovoljeno služiti nekoliko manjšemu številu strojev.

Kapitalisti so se seveda drugačnega mnenja. Kajti kapitalisti se niso še nikdar strinjali z mnenjem svojih uslužbencev.

Kapitalisti imajo samo eno maksimo, samo en cilj: — iztisniti iz delavcev kolikor mogoče delovne moči.

Ne briga jih dosti, če je treba človeško blago, ki ga imajo v službi, večkrat nadomeščati.

Na tem svetu je mogoče vsakomur dobiti namestnika. Za vsak sedež jih čaka deset.

Patersonski kapitalisti so torej odločno zavrnili zahteve svojih uslužbencev. Pozvali so na pomoč sodišča in policije. Vodijo boj proti ljudem, ki ne zahtevajo ničesar drugega kot življenje, kakoršno se človeku spodobi.

Podjetnikom je prišlo tudi država na pomoč. Sodišče je prepovedalo piketiranje ter izdalo nebroj ustavnih povelj.

Policija goni štrajkare s krepelci z ulic ter pri vsaki priliki teorizira tudi njihove žene in otroke.

Štrajkarji se ne smejo zbirati, njihovi voditelji ne smejo javno govoriti.

Zadnjič je bil aretiran govornik, ker je rekel štrajkare, da bodo zmagali, če bodo vztrajali, ker jim je zabičil, da je edinole v slogi moč.

To je tolikanj proslavljena demokracija, to je svoboda, to je prostost javnega izražanja misli.

O, seveda — Amerika je demokratska.

Le žal, da je demokratska samo za kapitaliste.

Zatirani delavci pa zastonj in brezuspešno izteguje svoje roke proti nji.

Pri vožnji s čolnom utonil.

Te dni sta se zabavala 27-letni tapetnik Rudolf Koren iz Gorice stanujoč v Sv. Jerneja ulici 41 v Šiški in 17-letni Liberat Kraljič, stanujoč na Gasilski cesti v baraki s čolnom na Ljubljani. Pri izlivu Priporice sta zavečala v desni breg, kakor je Koren odrišil sopet z nogo čoln od brega, in se rešil nad vodo.

Pri tem pa se je čoln močno zamažal in Koren je padel v vodo; obenem je prevrnil tudi čoln, tako da se je znašel v vodi nakrat tudi Kraljič. Koren je izginil takoj pod vodo in utonil. Kraljič pa se je k sreči pravočasno oprijel za čoln in se rešil nad vodo.

Borden's
UNSWEETENED
EVAPORATED
MILK

CISTOST

To Bordenovo Evaporirano Mleko je najboljšo Borden mleko, sveže z dežele z vso smetano v njem, iz katerega je odstranjen del vode.

Pazite na obliko konve. Pazi na veliko besedo "Borden's" katera vas varuje pred zmoto v izbiranju.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Mlekom nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom. No. 1

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BLDG. NEW YORK

Iz Jugoslavije.

Neznani grobovi.

Na aerodromu v Novem Sadu so delavci pri izkopavanju neke jame našli na človeški okostnjak. Pri nadaljevanju dela so odkrili še 15 grobov. Med obitvom prevladuje mnenje, da so najbrže na onem mestu pokopane žrtve revolucije iz leta 1848. Odkopavanje se še nadaljuje.

Streljanje na brzovlake.

V mirotni človečanski republiki Radičevići se dogajajo pod novo vlado miru in reda vedno lepše razmere. Dne 8. sept. se je dvakrat streljalo na brzovlake, ki vozi med Zagrebom in Ljubljano, in sicer obakrat približno na istem mestu dve tretjine od postaje Zagreb (Sava) in Stenjevec (prva postaja od Zagreba). Prvikrat se je streljalo na dopoldanski brzovlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 8.36 in pride v Zagreb ob 11.32, drugič pa na popoldanski brzovlak, ki odhaja iz Zagreba (Sava) ob 17.56. Projektili pri tem slednjem brzovlaku je prebil kipo v jedilnem vozu (vagon restorant). Dogodek je naravno napravil zelo slab utis na tujce.

Dve strašni najbi.

Na železniški progi med Ajdovcem in Alipašinem mostu pri Sarajevu so našli v nedeljo truplo 23-letne služkinje Rože Tumič brez glave. — V sarajevski bolnici je pred nekaj dnevi izginila 60 letna Ivana Tiršedl. Po daljšem iskanju so našli njeno truplo v njeni sobi v omari, kjer se je obesila na klin.

Nazareneec pred vojno sodiščem.

Pred vojnim sodiščem v Beogradu se je vršila te dni obravnavanje proti vojni žarku Radaku iz Brdanovec v Bački, ki je ob priliki svečane zaprisege rekrutov izjavil, da z ozirom na njegovo vero ne sme ne prisesti in ne nositi orožja. Radak je bil zaradi kršitve subordinaacije obsojen na 9 let in 10 mesecev težke ječe, zaradi priпадnosti k nepriznani sekci Nazarenecev pa na eno leto zapor.

V potoku Medija je utonil

76-letni starček Ignacij Rajnar v Zagorju. V sled dolgotrajnega deževja je potok znatno narastel. Ko je šel Rajnar po brvi, je voda spodnesla brv in ga potegnila s seboj. Utopljenčevega trupla do zveje na Reko in Slovenijo ter v razna kopališča kjer je kmalu zapravl ves ukradeni denar. Izročil je bil mestni sodišču v Beogradu.

Francoška misija iz Alzacije na študijskem in informativnem potovanju po Jugoslaviji.

Te dni se pelje skozi Ljubljano skupina alzaških industrijalcev, ki žele pobliže spoznati naše industrijske in trgovske prilike. Med njimi se nahajajo odlični zastopniki alzaške industrije in trgovine: Witt Guizot, nečelnik misije, J. Peirotes, poslanec in župan mesta Strasburga, dr. Dollinger, predsednik Društva prijateljev stasburške univerze, Fr. Lamey, predsednik industrijske zbornice, L. Ungermach, častni predsednik trgovske zbornice v Strasburgu, Brouillet, profesor prava na univerzi v Stasburgu, B. Vallotton, pisatelj, A. Jager, urednik revije l'Alsace Francaise, H. Ungermach in Peirotes, tajnika misije. Misija se ustavi najprej v Zagrebu. Od tam se gospoda Brouillet in Vallotton povrneta v Ljubljano, da proučita gospodarske prilike v Sloveniji.

Samomor zagrebskega trgovca.

Na zagrebskem pokopališču Mirogoj se je ustrelil lesni trgovec Arnold Herman. Pognal se je kroglo v glavo in obležal nezvesten. Zdravniki so kroglo sicer odstranili, vendar ni upanja, da bi mož ostal pri življenju. Financijelne težkoče so bile vzrok nesrečnemu činu.

Samomor.

V podštrfju neke hiše v Meduličevi ulici v Zagrebu so našli obešeno 51-letno Terezijo Nuha, rodom iz Čehoslovaške. Že več let je bivala v Zagrebu in opravljala posel maserke. Pred kratkim bi imela nastopiti neko novo mesto v Krapinskih toplinah in je prodala vsled tega vse svoje pohištvo. V zadnjem trenutku pa ji je bila nova služba odpovedana, kar si je Nuha tako gnala k srcu, da je izvršila samomor. Ko so jo našli, je držala v rokah britev in se da sklepati, da je prvotno izbrala britev za samomorilno sredstvo.

Namesto skopca ustrelil čuvaja.

V bližini predelnice v Čepinu so našli pred par dnevi poljskega čuvaja Morica Bodeja mrtvega. Komisija je ugotovila, da je bil ustreljen z lovsko puško. Par korakov od mrtvega je ležal ustreljen skopec. Domneva se, da je kak mlad poljski čuvaj streljal na skopeca, po nesreči pa zadel svojega tovariša.

Po razkošnem potovanju v zapor.

Iz Zagreba je bil prepeljan v beograjski sodni zapor Vasilije Ljuština, bivši urednik tehničnega podjetja Kosovski, ki je pred tedni nenadoma zapustil ženo in otroke ter neznankam izginil. Pred svojim odhodom je Ljuština pobral pri podjetju Kosovski približno 80 tisoč Din gotovine ter raznih oblik vrednosti 100.000 Din. Z neko svojo prijateljico se je Ljuština podal najprej v Zagreb, pozneje na Reko in Slovenijo ter v razna kopališča kjer je kmalu zapravl ves ukradeni denar. Izročil je bil mestni sodišču v Beogradu.

BLAGOVNI ODREZKI SAMO 66c JARU! Kansas City—Zenske, ki delajo same svoje obleke bodo gotovo izkoristile znano ponudbo, ki jo stavi Textile Mills Co. v tem mestu. 4 in 5 jardov dolgi (ostanki serija, trikotina in blaga za obleke so naprodaj po manj kot je njih cena na debelo. Vsak čitatelj, ki ga to zanima, naj piše na Textile Mills Co., Dept. L, Kansas City, Mo., danes za brezplačne informacije. —Adv.

POTREBUJE SE 50 MOŽ

za delati kemikalna drva; \$1.90 od klaftr. Dober les. — Clawson Chemical Company, Ridgway, Pa. (2x 25, 26)

Peter Zgaga

V zadnjem izdatku "Edinosti" je obdoližal pater Koverta urednika Glasa Naroda štirih velikih laži, štirih naglavnih grehov.

Pribil je naslednje:

Tako srečnega prostora kot je prostor na Osmi cesti, ga ni v vsej Ameriki.

Glas Naroda je lagal, ko je rekel, da se je v dotičnem prostoru agitiralo za poskočnice pte.

Glas Naroda je lagal, ko je pisal, da je bila v dotičnem prostoru le enkrat izgovorjena kaka beseda o Troštovem kislem zelju in jugoslovanskem parobrodu.

Glas Naroda je lagal, ko je pisal, da so se v dotičnem prostoru podpisovale delnice za avtomobilno družbo.

In nadalje je Glas Naroda lagal, ko je pisal, da je bilo na Osmi spočeto kilavo štacunsko dete.

Če kaj takega Koverta očita, žg mora biti resnično. Kajti Koverta in njegovi matadorji se nikdar ne motijo.

Koverta je nezmisljiv. (Edino pri računih se včasih vsteje).

Da se ne bo treba urednika Glasa Naroda pravi v javnosti in da bo laž dostojno preklicana, bom jaz objavil resnico, kakoršno bi Koverta iz srca želel.

Potem bo menda zadovoljen. V hiši na osmi cesti — od basementa pa do podstrešja — se ni še nikdar izpregovorilo drugega kot božjo besedo.

Razen pri oltarju se ni v hiši na osmi cesti — od basementa pa do podstrešja — izza uveljavljene prohibicije — izpila niti kaplja opojne pijače.

V basementu je samo vino, namenjeno v mašne svrhe in v kotlu v drugem nadostropju se ne kuha drugega kot polenta.

V basementu ni še nihče od drugega zaspal kot od dolgočasje. Nikomur se še niso od drugega klecale noge kot od pobožnosti.

Ko se je začela agitacija za pete, je gospod javno izjavil pred zbrano cerkveno občino, da mu je lastnik pete ponujal, pa da jih noče, ker so zanič.

Javno je svaril farane, naj nihče ne da zahtevanega tisočaka, češ, da ga bo stran vrgele.

Troš ni nikdar prestopil praga cerkvene dvorane in v dvorani ni nikdar omenil niti ene besede o kislem zelju in o kakih delnicah.

Gospod Trošta sploh ne pozna in ga ni nikdar javno priporočal.

V cerkveni dvorani ni bilo nikdar najmanjše agitacije za kake avtomobile. Nasprotno so vsi od ministrantov pa do franč. komisarja predočali faranom nevarnost te moderne iznajdbe in odločno svarili rojake, naj ja ne bodo toliko neumni in naj ne kupijo kake ničvedne delnice.

Resnica je, da v hiši na osmi cesti sploh ne vedo, da je v Ridgewoodu kaka štacuna in da hodijo oziroma da bodo šli vse drugam po gobe kot pa tja.

Resnica je tudi, da je denar, ki je bil nabran za brooklynško cerkev obrestonosno naložen in da se obresti darovalcem redno izplačujejo.

Nadalje je resnica, da gospodje, ki so štacuno začeli, nimajo najmanjšega opravka s kolekto za brooklynško cerkev, da ga mislo nikdar imeli in da ga nikdar ne bodo.

S tem mojim preeklicom bo menda Koverta zadovoljen. Je že tako na tem svetu. Z resnico težko prepričaš človeka.

Najlažje ga prepričaš z lažjo. V sled tega tudi mimogrede omenjam, da je vse laž, kar sem danes zapisal v to kolono.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednosta

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 135 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 13th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravniki:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg, 606 Grant Street at Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:

ANTON ZBASNIK, Room 205 Bakewell Bldg, cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poretni odbori:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg, Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih sadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika poretnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku blagajniku družstva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Novice iz Slovenije.

Te dni poneči je izbruhnil v Reču na Štajerskem požar pri posestniku Lašiču. Ogenj je tekom par ur upepelil celo poslopje. Škoda je precejšnja in le deloma krita z zavarovalnino.

Požar v Gotzovi pivovarni.

Te dni je nastal v Gotzovi pivovarni vsled kratkega stika v oddelku transformatorjev požar, ki bi lahko imel katastrofalne posledice. Le hitri in energični pomoči gasilec se je zahvaliti, da je bila nevarnost odvrnjena. V omenjenem oddelku je bilo okoli 10 sohajalo 40 Din. Napadalec je govoril štajersko narečje.

Roparski napad.

Dne 7. sept. sta bili na Ljubljanski polju napadeni delavki Marija Senica in Barbara Kučera. Ropar, ki je okoli 35 let star, srednje postave, je potegnil Kučerovito z glave, Senicevi pa je iztrgal nevarnost odvrnjena. V omenjenem oddelku je bilo okoli 10 sohajalo 40 Din. Napadalec je govoril štajersko narečje.

Toča nad Muto.

V Perniah nad Muto je že 2. junija pabila toča poljske pridelke. Marsikateri kmet je moral pokositi ozimino in sejati kaj drugega. Tudi koruzo je pabila toča, a preorali so polje in sejali letno rž, ki je šele dozorevala. Še usodnejša je bila toča, ki je padala 1. sept. ob 4. popoldne. Že zjutraj so se zbirale črne megle nad Golici in ljudje so slutili preteče gorje. In res, ob 4. popoldne je nastala silna nevihta s točo. Toča je bila debela kakor lešniki ter je pabila vso še nepožeto pšenico, rž, oves, ajdo, koruzo itd. Vidijo se samo še stebelja. Žalosten je pogled na mlave, še žalostnejši pa so obrazi prizadetih in obupanih kmetov.

Strela je treščila

med hudo nevihto v poslopje posestnika Antoliča iz Ptuja. Gospodarsko poslopje in hlevi so bili takoj v plamenu. Zgorelo je šest prečiščev, dočim so ostalo živo rešili. Materijalna škoda je zelo velika in je bilo poslopje zavarovano za majhno vsoto.

Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.

Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 1. avgusta do 6. septembra izkazuje to-le statistiko: Umrlj je 16 oseb, 8 moških in 8 žensk (tujcev 3). Smrti vzroki: jetika 1, možganska kap 5, rak 1,

Priporočljivo je, da nam pošljete

VAŠE PRIHRANKE

katere ste se odločili obrestonosno naložiti, najkasneje do —

1. oktobra t. l.

da jih zamoremo od tega dne naprej obrestovati.

Naša banka plačuje na vložke na

"Special Interest Account"

4% OBRESTI NA LETO

a sigurnost je v vseh ozirih zjamčena.

Naj bo Vaše sedanje hranjenje Vaša zaslomba za vse slučaje v bodočnosti; radi tega vložite Vaše prihranke v solidno in sigurno domačo banko.

VSE DRUGE BANČNE POSLE IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

O razmerah v stari domovini. Poroča Fr. S.

Zelo čudno se mi je zdelo na Bledu in tudi v Ljubljani navada poljubovanja rjk gospem in gospodičam in vedno klanjanje. To se mi je zdelo poniževalno za moške vseh vrst. Na Bledu sem opazoval gardnega častnika, ko je prišel k obedu in ob mizi je sedelo kakih šest mladih Srbinj. Možakar je šel od ene do druge in jim poljuboval roke. Koliko nepotrebnega in bedastega dela je imel; mogoče mu je bilo to poljubovanje nekak "appetizer" za obed? Dober tek, sem si mislil. To je pač nekak pojav suženjstva moških napram ženskam in spada v stari vek, ali pa med pohabljenost aristokracije. Demokratiizem pa nikakor ni.

V seziji kopanja pa sem videl, da so se ljudje vendar malo boljše zadnje čase, to je z ozrom na kopalne obleke. Telo kopajočih je bilo malo več pokrito. Bili so pač posamezni slučaj, ki imel kopalec le za veliko silo malo rute okoli pasu.

Ta škandal bi pač morali vohče odpraviti že zaradi otrok, ako starejši med seboj nimajo nikakega strahu; ženske pa so bile letos dostojno opravljene pri kopanju. Vendar mali napredek v dostojnosti v zadnjih treh letih!

Napravil sem tudi izlet v Bohinj do Savice. Tam so mi pravili, da je imel pokojni general Boerović prikritih nad 40.000 vojakov, s katerimi bi lahko čez gorovje Italijanom padal v flanko. Laški aeroplani so povsodi iskali to armado, a je niso izvahali, ker je bila tako dobro skrita pod gorami in v gostem gozdu. Ta armada je imela napeljavno električno železnico do Bohinjske Bistrice za dobavo provijanta in drugih potrebščin.

Tudi v bohinskih gozdovih dobro sekira poje in sekajo večino ma bukev za kurjavo.

Obiskal sem tudi Jesenice, kjer ima Kranjska Industrijska Družba mnogo tovarn za železo.

Govoril sem z nekim delovodjem o delu in zaslužki. Naročil nimajo posebno veliko vsled konkurence iz nemške Avstrije in Nemčije same.

Slovenija nima dobre železne rude niti dobrega premoga za plavže, kar se mora vse importirati.

Zasluzek, pa mi je rekel, da je okoli 170 do 200 dinarjev na dan. Delavci imajo bolj ceno stanovanja v družinskih hišah in svoja konzumna društva, kjer so deležni dobička od prometa.

Pred Jesenicami mi je pokazal sofer novo vas, a ime mi je izostalo. Tam so namreč italijanski aeroplani vrgli bombo namenjeno na jeseniško tovarno, kjer so izdelovali potrebščine za vojno, a zadeli v gozd, ki je bil v jeseni zelo suh. Gozd se je vnel in vpepelil bližnjo vas, katera pa sedaj izgleda kakor nova.

Z Jesenice smo se odpeljali v Mojstrano, da bi si od bližje ogledali Triglav, a radi dežja nismo ničesar videli. Tam so nam pravili o nesreči hribolazca dr. Jaga, da je ponesrečil, ker se v treh dneh ni vrnil.

Obiskali smo tudi Trzin in ogledali kokino tovarno za čevlje, last ga Petra Kozine. Tovarna je zelo moderna in opremljena z modernimi ameriški stroji za izdelovanje čevljev.

Par sto ljudi je tam zaposlenih. Izdelujejo tudi najfinejša obuvla.

Prijazni in gostoljubni gospod Kozina nas je dobro pogostil in med pogovorom povedal, da pred štirimi leti izdelal za jugoslovansko vojsko 100.000 parov čevljev, denarja pa še ni dobil. Romal je v Beogradu od Poncija do Pila za plačo v znesku 1.500.000 dinarjeva, a kazali so mu: nema para.

Tako lepo je "podpirala" Pašičeva vlada domačo industrijo.

Tovarnar je moral plačati surovino in delavce, a za dovršeno delo ni dobil plačila, sam pa mora vestno plačevati vse davke in doliade. Nekoč so ga povabili v

Beograd k proračunu. Mož je mislil, da dobi "cash". V tej navdušenosti je dal gotovim gospodom celo za napitnino, češ, da prese dobi "cash", a odšel je proti domu še bolj "olajšan". Vlada mu tudi ne plača nikakih obresti od dolga, pa čemu tudi, saj je "Prečan", tako pravijo tam doli na Balkanu vsakomu, ki ni iz Srbije.

Vohče je Pašičeva vlada zelo čudno gospodarila ali "pašičevala". Graft je evetel, vse je bilo korumpirano, tako se mi je zdajelo v Sloveniji in Zagrebu.

Pa kaj bi odkrival rane, saj so "dogospodarili". Nova vlada pa obeča biti dosti boljše, bomo videli, kaj prinese prihodnost!

V Trzinu mirno počiva velika predilnica. Blago pride ceneje iz Češke v Jugoslavijo, kakor ga zamorejo izdelovati doma. Bombaž je zelo drag, železniški tarif za blago pa tudi zelo visok. Srbsko ministrstvo nima smisla za industrijo. V stari Srbiji ne poznajo dosti industrije, ker je zgolj poljedelska država.

V Kranju je ostalo vse po starem izven Majdičevega mlina, ki popolnoma miruje. Trg za moko je odpadel.

Preje je Majdič prodajal moko v Celovec, Trst, Reko, Gorico itd., a sedaj so ti trgi zaprti. Bajje prihaja v Slovenijo iz Banata moka ceneje, nego pšenica.

Pokojni Majdič je imel pa tudi smolo v špekulaciji s tujimi valutami.

V Kranju gradi tek železnice neka družba velike predilnice; večinoma so Čehi. Ti se sedaj pogajajo za vodno moč Majdičevih mlinov. Ako se dobro pogode, utegnejo dediči še mnogo rešiti.

V Kranju smo morali tudi čakati ob križišču železnice, da je mimo prisopihal dvorni vlak s kraljem, ki se je vozil na Bled. Dvorni vlak je bil zelo fin. Vlekli sta ga dve lokomotivi. Ta vlak je bil baje preje last nemškega cesarja. Jugoslavija ga je dobila za vojno odškodnino. Seveda so imeli prago in vsa križišča zasedena po žandarjih, prav kakor nekda v stari Avstriji.

Omeniti pa moram, da so ceste v Sloveniji zelo v dobrem stanju. Bled in okolica ima jako dober vodovod in povsodi elektriko, kar je zasluga še klerikalne večine v deželnem zboru.

To drži kot pribito. Deželni zbor pod dr. Sustaršičem je veliko dobrega storil za Slovenijo, ne pa toliko za mesto Ljubljano. Sedaj pa dežela sama vsled centralizacije nima ničesar določati.

Vsemu zapoveduje in odreduje Beograd, ki pa zelo počasi dela, kakor polž, ki se sedem let čez ograjo leze, potem pa nazaj padel in rekel: Hitrost ni nikdar dobra!

Ameriški list o beli Ljubljani.

Znani veliki bostonski list "Christian Science Monitor" piše pod naslovom "Obiskovalci ljubljanskega sejma se čudijo na predku mesta" sledeče:

"Četrtri ljubljanski sejem je zaključen. Razstavljajoče ljubljanske zvonove, piroteksne preproge, bosanska veziva in slovenske čipke, je napredno glavno mesto Slovenije odprlo svoja gostoljubna vrata kupcem vsega sveta. Če bi ho poslali tekstilno blago in steklene izdelke; Francozi avtomobile in parfimerijo; Manchester platno, švedska stroje za predelovanje mleka.

"Po izjavi ljubljanskega župana je Ljubljana leta 1918 imela 35.000 prebivalcev, a sedaj jih šteje 53.000, kar pomeni skoraj dvojno število onega izpred vojne. Industrija in bankarstvo je napredovalo za velike korake. Osvoboditev od avstrijske uprave, polet trgovine in drugi faktorji so povzročili, da je Ljubljana dobila izgled kakšnega najbolj naprednega mesta v Middle-Westu Združenih držav. Novo tlakovane ulice, nova poslopja, velika opera, državno gledališče, parki, bioskopi — vse to nosi obeležje dela zadnjih let. Po ulicah ni beračev in cestnih "pedlerjev"; raztrganih ljudi ni videti. Ulice so povsem čiste in celo na razkritjih, kjer so zgradbe stare po 200 do 300 let, je čistoča brezprikorana.

"Po oknih velikih trgovin se vidi večinoma importirano blago iz Nemčije, Francije in Amerike. Toda po ulicah in trgih so vsi predmeti domači proizvodi. Ograja glavnega ljubljanskega mesta, ki drži čez reko, je pokrita s finimi bosanskimi tkaninami. Po trgih prodajajo starejše žene veziva, množice pletenice, dekleta pa sadje.

"Ljubljana je ponosna na svoje pesnike Jenka, Stritarja, Vodnika in mnoge druge, ter na Prešerna, čigar spomenik je bil postavljen s prostovoljnimi prispevki. Prav tako ljubi Ljubljana pesem. Njeni pevski zbori so znan po centralni Evropi in po Balkanu. Ljubljana, prvo veliko mesto, na katero se naleti po prehodu italijanske meje, stoletja središče trgovine, glavno mesto muzikalne Slovenije, je postajališče za vse potnike, in njena vrata niso nikdar zakrta".

Če piše ameriški obiskovalec Ljubljane tako, kaj naj bi rekli mi o povojnem napredku ne le Ljubljane, ampak vseh naših mest in vsega narodnega gospodarstva.

Vendar pa pokazuje Monitorjev članek tudi na reči, ki niso dovišene v naši deželi. "Okna velikih trgovin so polna iz tujine importiranega blaga". Iz česa je izdelano to importirano blago? Iz volne, železa, bakra in lesa; in vsega tega imamo mi v zadostni količini. Premoga in vodne sile imamo toliko, da bi lahko ustvarili motorno silo na pretek. Toda denarja ni dovolj. Od katere strani pride ta — a prišel bo gotovo po sili politično-gospodarskih razlogov — ni ravnodušno za našo deželo. Naša dežela mora imeti svojo industrijo, a imela jo bo, če jo bodo ustvarjali njeni lastni sinovi, zlasti če ji pridemo tudi mi s strani oceana na pomoč in, med tem ko trojno pomnožimo svoje obresti, vlijemo v našo mlado industrijo energijo za njen popolni razvoj. Stavimo svojo dolžnost čim prej, da bodo okna velikih ljubljanskih trgovin čim prej napolnjena z domačimi produkti.

Ne dvojimo o bodočnosti jugoslovanske države, zakaj novi časi so odprli vrata ječe in narodni genij je dobil svobodo za neoviran polet.

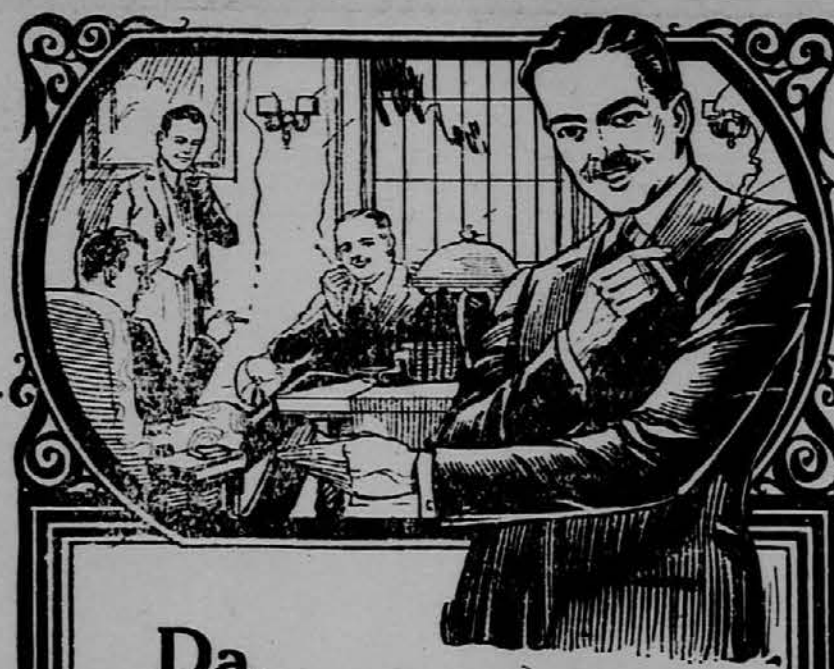
Pozdravljena bodi napredna Ljubljana, ponosni Zagreb in nepremagljivi Beograd!

Zanimiv slučaj.

Italijanska kraljica je bila pred kratkim na potovanju v provinci Piemont. V nekem kraju je kraljica opazila devojko, ki je bila bosa. Deklica je kraljici ugajala in objubila ji je, da ji pošlje par nogavice. Poslala je deklici zavoj, v katerem so se nahajale nogavice, priložila pa je tudi nekaj denarja in čokolade. Par dni kasneje je kraljica prejela od hvaležnega otroka sledeče pismo: "Vaše Veličanstvo! Vaša darežljivost me je zelo razveselila. Denar je vzel oče, čokolado brat in svilenen nogavice si je prisvojila mati".

Novi časopisi v Berlinu.

Dočim je prenehalo v dobi denarne inflacije v Berlinu kar 600 dnevnikov, tednikov in drugih listov, je začelo v zadnjem času izhajati v nemški prestolici približno 300 novih časopisov. Dne 1. oktobra bi začel izhajati nov velik dnevnik, ki bo podpiral nemško nacionalno stranko.

Da, to ni sala!

"Oče in brat kadita **HELMARS** in seveda jih kadim tudi jaz, kajti če so **HELMARS** dovolj dobre zanj, so dovolj dobre tudi zame."

HELMAR turške cigarete vsebujejo čisti turški tobak. Navadne cigarete vsebujejo navaden mešan tobak. Vsled tega se **HELMARS** razlikujejo od ostalih cigaret z mešanim tobakom, ki so v zavojčkih.

HELMARS so popolnoma čiste ter so v lepencastih skatljah, da se ne lomijo.

Kot drugi, boste z veseljem začeli kaditi turške.

Razne vesti.

Prodaja Sultanove palače.

Carigradske obnasti so razpisale natečaj za prodajo sultanove palače. Izklicna cena znaša 250 tisoč funtov. Za palačo se interesira inozemska kapitalistična skupina, ki hoče palačo preurediti v veliko gledališče.

Najstarejša žena na svetu.

V mestu Tatarsku omske gubernije v Rusiji živi starka E. Supritivna, ki je stara 116 let. Njena pokojna teta je pa živela celo 152 let. Supritivna se je preživljala vse življenje z delom svojih rok. Njeno zdravje je še vedno trdno, starka je čila in dobro vidna, le delati ne more več. Mestna vlada ji izplačuje iz fonda za socialno politiko skromno podporo.

Nova odkritja zlata v Avstraliji.

Iz Sidneja poročajo, da je rudniški izvedenec Larrie našel bogato zlato žilo v bližini reke Alligator. Novi zlati rudnik, v katerem so že začeli kopati, se nahaja na severnem teritoriju, približno 100 km od železniške postaje Pine Creek.

Najvišja elektrarna na svetu.

Iz bližini Santiaga de Chile v Južni Ameriki v višini 4200 metrov nad morjem. Naprava se nahaja v gorovju, ki ima vrhunec do 6500 metrov. Z avtomobili jo je moči doseči le od decembra do aprila, ker so sicer ceste zasnežene do 20 metrov visoko. Turbino goni gorski potok, ki vsled svoje

ga močnega padea nikoli ne usane. Prihodnje leto se bo elektrarna povečala in bo imela 900 konjskih sil. Elektrarna proizvajajo 6000 voltov napetosti. Vsa naprava je tudi poleti obdana s snegom.

Rokopis Tita Livija.

"Ab urbe condita" (Od ustanovitve rimskega mesta) je našel baje neapoljski paleograf dr. de Martino Fusco na vavrarski opatiji v Kalabriji, kjer je bil v 6. stoletju opat Cassiodorus, ki se je poslatil s tem, da je dajal menihom prepisovati latinske tekste. Tu gre za knjige 35.

Italijanski kraljevi par v Vidmu.

V Vidmu se delajo velike priprave za sprejem italijanske kraljeve dvojice, katera obično prve tedne meseca oktobra. Za časa kraljevega prihoda se bo vršila poleg drugih svečanosti tudi velika revija vojaških oddelkov, ki se nahajajo v mestu in ko se šele pred kratkim vrnilo z vojaških vaj ob jugoslovanski meji.

Trocki in meščanska vojna.

Organizator in vodja ruske revolucije meščanske vojne. Pravila izidejo v kratkem ter se razpošljejo vsem važnejšim organizatorjem v sovjetski Rusiji in njihovim agentom v inozemstvu.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ZAČETEK JESENI.

V torek, dne 23. septembra, ob 2.59 (vzhodni čas) je solnce na svoji poti iz severa proti jugu stopilo čez srednjo črto in začela je jesen v severni zemeljski polkrogli in spomlad v južni.

Seveda se dejanski solnce sploh ne premika — vsaj ne, kar se tiče njegovega razmerja do planetov. Ti-le so oni, ki spreminjajo svoj položaj napram soncu. Planeti se vrtijo okoli svoje osi in čas, ki ga rabijo za to, je njihov dan; ob enem se vrtijo okoli sonca in čas, ki ga rabijo za to, je njihovo leto. Koliko znaša dan in leto našega planeta, zemlje, vsak že zna. Os zemlje pa se tudi premika — kot kako večno nihalo. Da bi os zemlje stala vedno navpično, bi dan in noč tekli od vsega leta bila enaka in ne bi imeli raznih poletnih časov. Ali os zemlje stoji navpično le v začetku spomladi in v začetku jeseni. Začetkom poletja stoji os zemlje tako poševno, da se je severni teaj največ približal k soncu, in začetkom zime se je najbolj oddaljil.

Radi tega vzhaja solnce začetkom poletja na najbolj severni točki vzhodnega obzorja in popisuje nadaljšo pot na nebu. Od začetka poletja vzhaja vedno bolj proti jugu, dokler začetkom zime vzhaja na najbolj južni točki in popisuje najkrajšo pot na nebu. Vzemite navadno kroglo, označite na njej severni in južni tečaj ter srednjo črto, ekvator, postavite jo proti kakim luči in posnemajte gibanja našega planeta, pa vam bo takoj vse jasno. Jasno vam bo, zakaj so pri nas dnevi poleti najdaljši in po zimi najkrajši, zakaj solnčni žarki padajo navpično na naš del zemlje poleti, tako da dobivamo več solne- nih žarkov in zato več gorkote, in zakaj padajo najbolj poševno po zimi in zato dobivamo manj žarkov in gorkote. Jasno vam bo tudi, zakaj začetkom jeseni in spomladi, ko os zemlje stoji navpično, sta dan in noč enako dolga.

Prvi jesenji dan popisuje solnce svojo pot ravno nad ekvatorjem umišljeno črto okoli zemlje, ki jo deli v severno in južno polkroglo (hemisfero). Kdor torej živi nekje na ekvatorju, ima opoldne tega dne solnce v zenitu, t. j. ravno nad svojo glavo. Dan in noč sta tega dne po vsej zemlji enako dolga ali pravzaprav bi morala biti enako dolga. Dejanski je pa dan nekoliko daljši kot 12 ur in to radi tega, ker radi refrakcije (lomljenja žarkov) vidimo že nekaj časa, predno je dejanski vzhod izza obzorja, in nekoliko časa potem, ko je dejanski zašlo za obzorje. Zato je dan vedno nekaj daljši, kot bi moral biti.

Iz istega razloga bi moralo solnce dne 23. septembra zatoniti na severnem tečaju, kjer je neprestano sijalo na nebu tekom zadnjih šestih mesecev. Dejanski pa se še nekoliko dni obotavlja na obzorju, dokler ne nastopi dolga polarna noč. Ravno tako se prikazuje na južnem tečaju že par dni, predno je stopilo čez ekvator, da začne šestmesečni polarni dan.

Čim solnce stopi v južno hemisfero, se polni mesec, ki se vedno nahaja na diametralno nasprotni strani, premakne v severno hemisfero. Zato najdemo v jeseni in po

zimi, da polna luna sije visoko na severnem nebu in opisuje na nebu isto pot, ki jo je solnce opisovalo v spomladi in poleti. Zato imamo največ mesečine tedaj, kadar jo največ potrebujemo — v dolgih nočeh. To je pravcat blagoslov v severnih polarnih pokrajinah, kjer veličastni sijaj polne lune na lesketajoči sneg ne le olajšuje dolgočastnost dolge polarne noči, marveč pomaga tudi v iskanju živeža.

Na robu prepada.

Hči se je sprla s svojim očetom ter pobegnila od doma. — Njen gospodar je le s težavo preprečil, da ni padla v družbo zlo- glasnih žensk. — Romanje proti ljubemu domu.

24-letna Evica Vladislavljevič iz Djakova je že delj časa živela z domačini, zlasti s svojim očetom, v veliki neslogi. Dekle je bilo po njegovi sodbi popolnoma zrelo za možitev. Oče ji je našel primerno partijo ter hotel, da se poroči po njegovi volji. Evica pa je mislila drugače in ko je bilo že vse napeljavano ter je bilo treba stopiti samo pred oltar in reči "da", je sklenila, da zapusti očetovo hišo.

Predno pa so je podala v svet med tuje ljudi, se je v nogavicah prikradla v očetovo sobo ter preiskala skrinje in vse omare, kjer je imel stari denar. V resnici je našla več nizov zlatih dukatov ter tudi lep kupček srebrnih dinarjev. Pobasala je denar in dukate ter ušla v Beograd.

V Beogradu je nekaj časa mislila kaj naj stori. Končno je uvidela, da bo najbolje, če se loti kakšnega dela. In res je dobila službo služkinje pri nekem odvetniku. Ker je bila čedno dekle, so jo imeli v advokátovi hiši zelo radi ter so postopali z njo kakor s članom družine. Kmalu pa je Evica pokazala tudi svojo senčno stran. K njej so začeli zahajati na obiske mladi fantje in ženske sumljive eksistencije. Advokat je to opazil ter je opozoril služkinjo, da takih obiskov ne more trpeti v svoji hiši.

Toda Evica se nadležnih obiskovalcev ni mogla otresti. Preveč so jim dišali dukati in srebrni dinarji. In poleg tega je bila Evica tudi lepo dekle, za katerim so se prav radi obračale moške oči.

Družba sumljivih žensk se je naposled začela tako množiti in gnesti okoli služkinje, da je tako prijateljstvo njenemu službodajalcu začelo presedati. Naposled je prišla še neka ženska iz polusveta po Evico, češ, da mora z njo v tvornico za trikotarje, kjer si bo nabavila primerno perilo. Odvetnik je spoznal ta trik. Odšel je s svojo služkinjo na policijo, kjer je povedal v čem obstoji privlačnost Evice. Policija je uvidela, da je v interesu dekletovega poštenja, če Evica čimprej izgine iz Beograda, kajti vsak dan nadaljnega bivanja bi postal opasen za njeno prihodnost. In tako je poslala dekle v spremstvu svojih agentov nazaj v Djakovo, kjer se je oče gotovo razveselil legega premoženja vsled katerega bi njegova hči kmalu zabrašla v močvirje.

ZNANA FILMSKA IGRALKA

Constance Talmadge v novi sliki "One Night".

Najboljše črtice Ivana Cankarja.

Tičnica.

Ugledaš kraj, ki si ga videl in ljubil v davnodavnih dneh; začeljaš staro, pozabljeno melodijo; za duhaš v vetru vonj z daljnega vrta; — in mahoma je pred teboj kos preteklosti, tako jasn, da živiš v enem samem hipu leto življenja, ki je bilo.

Nad Vrhniko, na holmu onkraj Svete Trojice, je mal smrekov gozd, Tičnica. Toplo mi je pri srečanju, kadar se domislím nanj. Bilo je v tisti zgodnji, čisti mladosti, ki je, Bog se usmili, že tako daleč, da jo vidim komaj še z očmi svoje duše. Vidim jo, kadar se spomnim na temno, senčno Tičnico, kadar ugledam na eesti svetlomodre, smehljajoče se oči, kadar zaduham vonj ciklamine.

Tita prepolna radost je bila v nas, ki napenja prsi in duši v grlu. Napotili smo se, sami mladi ljudje, preko Sv. Trojice v Tičnico. Vroč dan je bil; nebo čisto, visoko razpeto, mirno v svojem solnčnem sijaju. Stopali smo počasi v zložni klanec. Svetlo in sladko se mi je megličilo pred očmi. Videl sem Heleno poleg sebe, ne da bi se ozrl nanjo. Vsa lahka in nežna — bel metulj, krila se leskečajo v solnce. Na zlatopšeničnih laseh se je pozibaval širok bel slammik. In bilo mi je, kakor da je vse ena sama, nerazdeljiva, prečudna lepota: rodna pokrajina in bleščeče poletno nebo nad njo, cerkev Svete Trojice, Helena, mladost in ljubezen, in tiste otroške plahe prve pesmi, ki so bile takrat v meni.

Ko smo dospeli do Tičnice, nas je pozdravil prijeten hlad izpod črnih smrek, in zadisalo je opojno po ciklaminih. Polegli smo v senco. Helena si je odpela slammik; skozi temno vejevje je en sam tenek žarek trepetaje poljubil njene lase. V lica ozka in nežna, je bila nekoliko zardela, ustnice so bile narahlo odprte; žarka svetloba, ki je oblivala cekev, je tiho odsevala v njenih sinjih očeh.

Mir je bil v zraku, bila je nevidno in neslišno trepetajoča tišina poletnega dne. Ves božji svet in mi sami, naša mladost in vse naše misli, vse je bilo s svetlobo prepojeno. Meni so bile ustnice suhe; kljub hladu iz Tičnice me je žgalo v lica in občutil sem, da naju sila na dlan rahlo in skrbljivo vzdiga proti žarkemu nebu, naju obvlada, samo naju dva, Heleno in mene.

Smehljaje in tiho mi je ukazala: "Prinesite mi ciklaminov!"

Sel sem v goščavo med mladimi smrečji in sem nabral ciklaminov poln naročaj. Prinesel sem jih in sem posil z njimi Heleno vso, kakor je ležala v travi; slammik, obraz, belo obleko in tudi tiste ljube drobne šolne. Ni se genila, samo smehljala se je. In taka, bela, z rdečimi ciklaminovimi posuti, je ostala v mojem srečju kakor pravljica... Vse to je bilo zdavnaj, zdavnaj.

Zadnjič sem bil hudo bolan in napotil sem se na Vrhniko. Kadar je človek žalosten, išče, da bi ugledal drag obraz. Ljubeznjivo se je smehljala s holma bela Sveta Trojica; vsak korak na široki cesarski cesti mi je bil nov spomin. Moja zgodnja mladost, angel božji, je šla tiho poleg mene, držala sva se za roke. Pogovarjala sva se o grenkih in o veselih dneh; več je bilo grenkih. Ali edina pravica, ki jo je ustanovilo in potrdilo človeško srce samo, je ta: kar je bilo grenkega, usiha in usahne, komaj da še ostanejo znamenja na čelu; kar pa je bilo veselega, čeprav veselega v bridkosti — le ena ura, le en hip — je neumrljivo, s temi trenotki je žalostno srce prepleteno kakor ponočno nebo z zvezdami tolažnicami.

Stopal sem v klanec počasi, v tisti sladki omotici, ki je pol radost, pol bolest. Kamor sem se ozrl, od povoda me je pozdravljalo, se mi je prijazno in ljubo smehljalo. In vendar so bili povsod sami nagrobni spomeniki; tam spodaj so spali davni dnevi, dragi mrt-

veci; ko sem še mimo, so odpirali oči, so mi šepetali pozdrave, sijajno se bleščeči v solnce. Sveta Trojica, kraljica vrhniška. Svetli spomini — dragi kamni in biseri na belem oblaku. Kolikokrat so romale k nji moje misli, bežne lastavke, v tujini po gnezdih koprnice.

Zavil sem ob cerkvi na ono stran, da bi videl Tičnico. Tesno mi je bilo pri srečanju — tako se vrača popotnik po dolgih letih domov; vzkliknil bi rad iz stisnjega grla in v vzkliku bi bilo oboje, solza in smeh, dekla in hlapec ljubezni.

Zastrl sem oči z dlanjo, ker se mi je bleščalo v popoldanskem solnce. Tam je Tičnica... tam so tiste svetlosinje, smehljajoče se oči, tam je belo krilo, posuto z rdečimi ciklaminami, tam je moja mladost... Milost božja! Ali so oslepele moje oči? Ni je več! Ne več! Vse posekano od debela do stebela! Trda solnčna svetloba lije, lije na grobišče; niti usmiljene cilprese ni. Skorja na štorih je črna; strjena kri...

Temno in težko mi je seglo v srce. Kako vam je bilo, smreke, ob tisti uri, ko ste padale? Kam so zakopali vašo uboga trupla? — Kako ti je bilo, moja mladost, ob zadnji uri? Kje je tvoj grob? —

Sovjetsko kopališče.

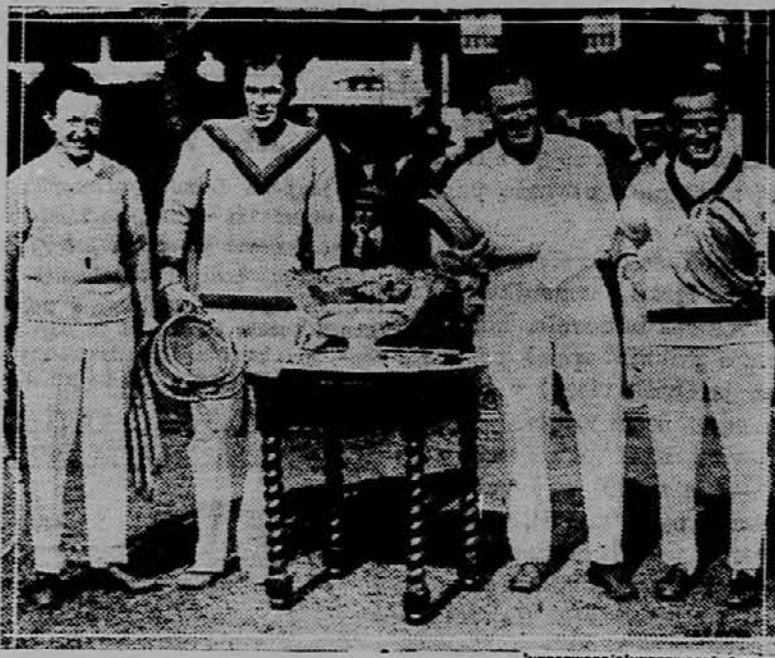
Poročevalce angleškega lista "Daily Mail" se je ravnokar povrnil iz Moskve in pripoveduje o svojih vtisih v rdeči prestolici to-le:

"Slučajno sem prišel vročega juljskega dneva na nabrežje reke Moskve. Presenetila me je neverjetna slika. Na bregu je stalo ali sedelo do dva tisoč popolnoma golih moških in žensk, med katerimi se se igrali otroci. Obleka je ležala poleg njih. Golo občinstvo se je pogovarjalo o vsakdanjih rečeh. Večina sodobnih Ev in Adamov je imela mirno kri. Nekateri pa so le težko prikrivali razburjenost in to je bila najbolj zoperna slika. Ki sem jo kdaj videl. Spomnil sem se opic v kletkah v Londonu, ko se bliža čas ženitovanja. Prav živahno so se obnašale tudi tolpe poldorasležev. 12 do 15-letni dečki so pazno motrili gole ženske in izpuščali glasne cinične opazke na starih ali slabo razčlenjenih ženskah. Treba je omeniti, da se nihče med odraslimi ni brigal za te naraščajoče. Ljudje so ostali v skupinah, kadili, govorili in se smejali. V vodi je mrgolelo na stotine moskih in ženskih teles. Na moje vprašanje mi je pojasnil prileten človek sledeče:

"Tako življenje je pričelo pred 2—3 leti. Tako je bolj enostavno. Ni treba obleke, pa je tudi bolj zanimivo". Možno je, da je s takimi nasladi čohal. Ženska poleg njega je skočila iz srajce, veselo zavtila in se potopila v vodo. Dva stražnika sta dvorila popolnoma nagim deklicam od 17—19 let. Eden od njih mi je rekel: "Saj to ni na ulici. Seveda, če bi se prikazala gospodična kakor jo rodila mati v mestu ali na promenadi, moral bi jo prijeti. Kopalna obleka pa je le buržoazen predsodek". — Dekleti, ki sta videli, da me je sram njune nagote, sta začeli koketirati tudi z menoj. Videl sem, da se jima zdim zelo smešen. Zbrala se je nato cela množica, ki me je ugledala ter se mi začela bližati. Nekdo me je nagovoril: "Le k nam, le k nam! Počakajte, tudi pri vas v Evropi bo ravno tako. Treba se je le navaditi, potem bo tudi vam dišalo!"

Pobegnil sem, a pozneje sem se prepričal, da se isto godi tudi drugod. V kopališču Sestorek pri Petrogradu sem videl na tisoče golih ljudi, ki so ležali, brali žogo in se zabavali. To rajsko življenje je seveda posledica pomanjkanja in dragine obleke, toda istočasno je to dokaz razuzdanosti, katera se je razpadla tekoma boljševiške vlade v ruski deželi.

DAVISOVA NAGRADA

Davisovo nagrado so dobili Amerikanci, ki so se merili z avstralsko skupino.

Porotne obravnave.

Demon alkohol.

Prvo obravnavo ljubljanskega jesenskega porotnega zasedanja je otvoril uboj. Obtožen je bil posestnik Frane Ježek iz Slapa pri Devici Mariji v Polju, da je zabodel svojega tovariša, 24-letnega Janeza Porento, ki je dva dni nato umrl.

Obtoženec je pred kratkim prevzel posestvo svojega očeta v Slapu. Od materine strani je bil težko duševno obremenjen; cela materina družina je namreč več ali manj trpela na umobolu. Frane Ježek ml. je bil v mladosti podvržen božjasti. Me dvojno je dobil poškodbe in je od tistega časa dalje tarnal večkrat o glavobolu. Razen tega je mnogo popival. Dne 29. maja je že zgodaj jutraj začel popivati s prijateljem Ivanom Leskovškom in se nalival z žganjem. Ker mu tega še ni bilo dosti, sta šla oba v Blažev vinotoč, kjer sta si ga še precej privoščila. Veselemu paru so se pridružili še drugi domači fantje in razvila se je družabnost, ki že tolikokrat rodila zle sodeve. Med novodošleci se je nahajal tudi Ivan Porenta, delavec v vevskih tovarnah, ki je pozval Ježka, da naj se gre z njimi metat za stavo. Ježek je bil takoj zadovoljen in stavili so štetan vina.

Pri prvem spoprijemu pa je Porenta z lahkoto vrgel slabotnega tekmeča ob tla in tudi drugič se Ježek ni bolje odrezal. To ga je silno razjezilo in zaklical je: "Ni hudič, da ne bi vrgel takega bajtarja!" In spoprijela sta se v tretjič. Tedaj pa so zagledali fantje, da je segel Ježek v hlačni žep po nož in kmalu so začeli Porento, ki je zavpil: "Fantje, bežimo, jaz sem že petnajst stihov dobil!" S temi besedami je stekel proti sednji hiši, fantje pa so navalili na obtoženca in ga razorožili. Takoj nato pa je Ježek odšel proti žandarmerijski stanici, tam pozvonil ter pokaje javil orožnikom, da je zaklal nekoga, ki sicer še ni umrl, pa bo kmalu "erknil". Nato je odšel domov.

Drugi dan je izjavil proti prijatelju Leskovšku, da mu je žal za storjeni zločin, da ga pa ni več mogoče popraviti. Došlim orožnikom pa je dejal, da je ravnal popolnoma v zmedenosti vsled preobino zaužite pijače in da se ničesa več ne ve spominjati. Ta zagovor je obdržal tudi pri razpravi pred ljubljanskim porotnim sodiščem, kateremu je predsedoval sodni nadsvetnik Mladič z votantom, nadsvetnikoma Keršičem in Janšo. Državni pravnik je bil dr. Ogoreutz, zagovornik dr. Frlan, zastopnik zasebnega udeleženca dr. Švigelj, zdravniško sodni izvedenci dr. Mayer, dr. Novak, dr. Robida in dr. Goestl. slednja dva za preiskavo psihičnega stanja obtožence. K razpravi je prišlo 19 prič, ki so potrdile potek dejanja po obtožnici. Silno ravnodušno je pričeval oče obtoženec; naravnost dovtipno je pripovedoval o svojem in svojega sina pijančevanju, o tem, da je bil že od mladosti nekoliko neumen, vsled česar je bil že nekaj časa v norišnici na Studencu; sam o sebi je izjavil, da pije le toliko, da lažje dela, sicer pa da še ni bil na

Studencu, dasi je že šestokrat šel mimo.

Ostale priče so od kraja izpovedale ves potek dogodka s pristavkom, da je bil obtoženec sicer zelo pijan, vendar pa ne tako, da ne bi mogel odgovarjati za svoje dejanje. Isto je potrdil tudi zdravniški izvedenec dr. Robida, povdarjajoč, da je bila obtoženca pijanost skoro gotovo le dobrodošel izgovor.

Po daljših govorih državnega pravdnika, zastopnika zasebnega udeleženca in zagovornika, ki je posebno povdarjal dedno obremenjenost obtoženca, je stavil sodni dvor porotnikom osem vprašanj glede krivde uboja in obtoženčeve zavesti pri izvršitvi dejanja.

Porotniki so potrdili vprašanje glede uboja in lahne telesne poškodbe (obtoženec je namreč pri petpu tudi nalahno ranil tovariša Snoja) in zanikali vsa razbremenilna vprašanja, nakar je sodni dvor izrekel z ozirom na obtoženčovo dedno obremenjenost milostno sodbo dveh let težke ječe.

Tretjič pred poroto.

Dne 16. avgusta 1911 je okrog 9. ure zvečer začelo goreti gospodarsko poslopje Ivana Ravšla, veleposelnika in župana v Obrežju pri Središču. Zgorelo je gospodarsko poslopje, v katerem se je na hajalo mnogo žita in krme in je znašala škoda po takratni ceni 10 do 12 tisoč kron. Ker je bil Ravšl zavarovan samo za 1200 kron, je bila njegova škoda zelo velika. Najprej je padel sum na nekega slabomnega pastirja, o katerem pa se je dognalo, da je tisti večer ležal doma v postelji.

Prava storilka je prišla na dan šele pred enim letom. Rozo Tropovo, 45 let staro služkinjo je namreč obdolžila požiga njena setra Ana Dogša, ki sta se sprli zaradi prevzihtka. Tropova je sicer tajila, bila pa je obsojena pri lanskem jesenskem zasedanju na šest let težke ječe. To sodbo je stol sedmorice v Zagrebu razveljavil v svrhu osebnega zaslišanja novih prič. Meseca junija razpisana razprava je morala biti preložena, ker je R. Tropova tako težko zbolela, da se ni mogla udeležiti razprave.

Pri ponovni razpravi so porotniki vprašanje krive potrdili in je bila Tropova za svoj stari greh obsojena na tri leta težke ječe.

Auf biks!

Posestnikov sin Ivan Brumec iz St. Janža na Dravskem polju je šel 14. oktobra 1923 k Toplaku pri Sv. Martinu, kjer je bila godba. Potoma so slišali Ambroža Brumna klicati na korajžje s klici "Auf biks". To je Brumeca tako razkačilo, da je takoj odšel v Toplakovo kolarnico po ročice, se potenskril za neko drevo in čakal. Čim je prišel Brumen mimo, ga je udaril z vso silo večkrat po glavi in mu prebil lobanjsko kost. Brumen si je pretresel možgane in ležal več dni v nezvesti. Poškodbe so imele za posledico tudi trajno zmanjšanje njegovih duševnih funkcij in oglušnost na levem ušesu. Obdolžene je na razpravi priznal svoje dejanje, zagovarjal pa se je s silobranom, češ, da je Brumen imel v rokah samokres,

kar pa so priče zanikale. Brumec je bil vrh tega obtožen, da je v preiskovalnem zaporu ukradel nekemu sojetniku 100-dinarski bankovec.

Porotniki so potrdili vprašanje glede uboja in tatvine, zanikali pa vprašanje glede silobrana. Brumen je bil nato obsojen na dve leti težke ječe.

Jugoslavia irredenta.

Italijanski naučni minister o rimski šolski politiki napram drugorodcem.

Povodom skupne akcije slovenskih in nemških poslancev zaradi zakona o omejitvi lastnine v novih pokrajinah so se zglasili slovenski in nemški poslanci tudi pri naučnem ministru Castiju, da bi dosegli ublažitev zloglasne Gentilejeve šolske reforme. Minister je odgovoril na vprašanje poslancev Wilfana: "Ali hočete morda spremeniti Slovence in Nemce v Italijane. Ne varajte se, biti hočem odkrit. Saj vam je minister Gentile povedal gotovo isto." S to izjavo, ki je napravila na zastopnike drugorodnih narodnih manjšin v Italiji najgloblji vtis, je rimski prosvetni minister razkril raznarodovalne načrte italijanske vlade v vsej napoti in nerezobiznosti. Takšni so italijanski cilji z našo dečo! Tembolj je vprico tega dolžnost vseh slovenskih roditeljev, da vepiljajo svoji deci ljubezen do materinščine.

Spopad med mladoletnimi kvartopirci.

Tržaško staro mesto je znano gnezdo vsakovrstne zalege. Tam raste tržaški naraščaj za ječe in kaznišnice. Kakšne razmere vlada v teh predelih kaže naslednji dogodek: V ponedeljek dopoldne so štirje 12letni pobalini kvartali. Njim se je pridružila 12letna deklica Gentile, s katero so bili spr-

va vsi zadovoljni. Kmalu pa je me prepeljal domov ostanke Goričana Maniacecia, ki je bil kot upor preiskovalnem zaporu ukradel nekemu sojetniku 100-dinarski bankovec. Kvartopirci spoprijeli z noži. Ko se prepira je bil ta, da je dobila Gentile nož v hrbet. Morali so jo prepeljati v kirurški oddelek tržaške mestne bolnišnice.

Pogreb Goričana, ki je bil ustreljen v Radgoni.

Ko so lani prepeljali v Ljubljano judenburške žrtve, so se tudi Italijani oglasili, da bi bilo treba vzbuditi mnogo pozornosti.

Odjemalcem plina.

MERILEC PLINA v stanovanju, ki bo prazno 1. oktobra, mora biti vpisan in zaprt.

Merilec v novem stanovanju mora biti vpisan in odprt.

Če vnaprej in pravočasno obvestite plinarjo, vam je nepretrgana služba zajamčena ter prištedenih dosti neprilik in zmede.

Zapomnite si, da imamo v "času selitve" tudi mi dosti dela.

Consolidated Gas Co. of New York

GEO. B. CORTELYOU, President

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genoveža	.50
Predtržani, Prežern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glasove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ..	2.50

(K naročilu priložite pokritje v knamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

62 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

MORSKI JASTREB.

Spisal Rafael Sabatini. — Za G. N. pripeljal G. P.

78

(Nadaljevanje.)

Enonidvajseto poglavje.

MORITURUS.

Odšel je iz njene kabine s trpkostjo v svojem sreću ter jo pustil globoko potro. Zavest zadnje krivice napram njemu jo je tako premagala, da je postala nekako mirna, s katerim je merila prejšnje krivice, ki jih je pretrpel iz njenih rok. Mogoče je njena prerazburljena domišljija potvrdila perspektivo ter jo povečala v toliki meri, da je domnevala, da so bila trpljenja in zla, s katerimi se peča ta kronika, direktno sad njenega lastnega greha in njene nezvestobe.

Ker mora vsako odkrito obžalovanje vzbuditi vročo željo, da se popravi storjeno krivico, se je tudi nje polastila ta želja. Če bi ne bil odšel tako naglo, bi brez dvoma že davno klečala pred njim na koljenih ter ga prosila odpuščanja za vse krivice, katere mu je storila ter izjavila, da je sama ni vredna in podla. Ker pa ga je povsem uprčeno ogorčenje poglajalo iz njene navzočnosti, ni mogla drugega kot sedeti in razmišljati o tem, kar se je pripetilo ter v duhu sestavljati prošnjo odpuščanja, ko bi zopet prišel.

Ure pa so potekale in nobenega sledu ni bilo o njem. Naenkrat pa ji je prišlo na misel, da lahko lažja Sir Johna Killigrew vsaki trenutek pade po njih. V svojem neudajnem stanju duha je preje komaj mislila na to možnost. Sedaj, ko se je spomnila te možnosti, je veljala vsa njena skrb izključno le Sir Oliverju. Če se bo vnel boj in če bo mogoče poginil, ali iz rok Angležev ali korzarjev, katere je izdal radi nje same, bo umrl, ne da bi slišal njene izpovedi, ne da bi izgovoril one besede odpuščanja, po katerih je tako hlastno hrepenela njena duša.

Bilo je že krog polnoči in nič več ni mogla prenašati živčne napetosti.

Vstala je ter stopila proti izhodu. Previdno je dvignila zastor in ko je hotela stopiti naprej, je skoro padla preko telesa, ki je ležalo na pragu. Omahnila je nazaj, napol omamljena. Nato pa se je sklonila ter zagledala v medli luči svetilk na krovu Sir Oliverja, ki je mirno spal. Niti malo se ni brigala za oba Nubija, nepremična kot kipa, ki sta stala na straži. Nekaj časa se je sklanjala nad njim, a se nato počasi, počasi spustila poleg njega na kolena. Solze so ji prišle v oči. — Solze, ki so bile sad nežnega čustva presenečenja in hvalečnosti vsprico tako velike zvestobe. Ni vedela, da je spal tako tudi prejšno noč. Zadostovalo pa ji je, da ga je našla v takem položaju sedaj. Čudno in globoko jo je zganilo, da je ta mož, kateremu ni nikdar zaupala ter ga vedno napačno sodila, celo v spanju stražil ter s svojim telesom predstavljal seč.

Zahtela je in v Sakre-Bar se je v trenutku predramil iz svojega lahkega spanja. Sedel je. Rozamunda je seveda hotela v trenutku, prav po ženski naravi, prikriti resnični namen svojega nastopa ter rekla:

— Ali mislite, da je dospel Lionel do ladje Sir John Killigrewa?

Sir Oliver se je hitro ozrl proti divanu pod baldahinom, kjer je počival Asad. Vse je bilo mirno. Razvigneta pa je Rozamunda stavila vprašanje v angleškem jeziku. Dvignil se je ter ji ponudil roko, da ji pomaga na noge. Nato ji je pomignil, naj vstopi v kabinu, kamor ji je sledil.

— Ali ti strah ne dovoli spanja? — jo je vprašal.

— Res je, — je odvrnila.

— Tega res ni treba, — jo je potolažil. — Sir John se ne bo premaknil preje kot proti jutru, da nas preseneti. Niti malo ne dvomim, da je dospel Lionel na njegovo ladjo. To ni tako dolgo plavanje. Kakor hitro je bil enkrat izpred naših oči, je lahko šel na kopno ter hodil, dokler ni prišel do ladje. Ne dvomi, da je opravil dano mu naročilo.

Sedla je in njeni pogledi so se skušali izogniti njegovim. Luč svetilke pa je kazala na njenem obrazu sledove prejšnjih solza.

— Ali se bo vnel boj, ko pride Sir John? — ga je vprašala naenkrat.

— Najbrž, pa kaj za to? Ujeti bomo v taki pasti kot je Andrea Doria ujel Draguta pri Jerbi, s to razliko, da si je znal Dragut pomagati iz pasti, dočim nam to ne bo mogoče. Raditega bodo pogumna, kajti ura tvojega oproščanja se bliža.

Prenahal je in z nežnim, skoro ponižnim glasom je nadaljeval: — Želim le, da bi se ti v srečni bodočnosti ti maloštevilni tedni zdeli le kot sanje.

Rozamunda pa se ni odzvala. Sedela je zamišljena, z nagubanim čelom.

— Mogoče pa bo vse izteklo brez boja, — je rekla konečno ter vzdihnila.

— Ni se ti treba bati, — jo je potolažil. — Vsem bom odredil za tvojo varnost. Ostala boš tukaj, dokler ne bo vse končano in vohod bo strazlo par mož, katerim lahko zaupam.

— Ne razumete me pravilno, — je odvrnila ter se ozrla vanj. — Ali domnevate, da velja strah meni sami?

Prenahal je ter ga nato naenkrat vprašala:

— In kaj se bo zgodilo z vami?

— Hvala ti za obzirnost, — je odvrnil resno. — Brez dvoma bom deležen tega, kar sem zaslužil. Hitro pa naj pride, ko bo prišlo.

— Ne, ne, — je vzkliznila ona. — Tega ne.

Vstala je, v nenadnem vshičenju.

— In kaj drugega? — je vprašal on ter se nasmehnil. — Kate-ro boljše usodo bi mi mogel kdo privoščiti?

— Živeti morate ter se vrniti v Anglijo, — ga je presenetila. — Resnica mora obveljati in krivico je treba popraviti.

Pogledal je s tako presunljivim in vprašujočim pogledom, da je obrnil oči stran. Nato pa se je suho nasmehnil.

— Le ene vrste pravice lahko pričakujem v Angliji, — je rekel. — in to pravico delež z vrnitvijo. Vrnjeni mi, gospodična, da sem postal preveč notoričen za usmrtitev. Najboljše je, če je vsega danes tukaj konec. Poleg tega, — je nadaljeval in njegov glas je postal resen, — pomisli na moje sedanje izdajalsko dejanje napram tem mojim ljudem, ki so mi sledili v nebroj nevarnosti in ki so mi še danes dokazali svojo ljubezen in udanost kot je ne goje niti do-paše samaga. Izročil jih bom meču. Ali bi mogel ostati jaz živ ter ohraniti svojo čast? Mogoče so ubogi pogani za tebe in tebi enake, a za me ne so morski jastrebi, borileci, verni pristaši in pes bi bil, če bi preživel smrt, na katero sem jih obsojil.

— Poslušala ga je ter pričela razumevati stvari, ki ji niso prišle dotedaj na misel. Njene oči so dobile naenkrat prestrašen izraz.

(Dolge prihodnjič.)

Kuharica se moži.

Spisal A. P. Čehov.

— Sama trma te je. Mari potrebuješ lepšega? Druga na tvojem mestu bi pokleknila na kolena, ti pa: — ne vzamem ga! S poštarikom bi hotela, kaj?

— Ali si že preje videla Dani-la? — je vprašala gospa Pelagejo.

— Kje bi ga neki vklela? Danes sem ga videla prvikrat, Aksinja ga je privedla odnekod... zlodja preklehanega... Kaj mi ga je bilo treba!

Ko je pri kosilu Pelageja stregla z jedili, so jo vsi motrili v obraz in zbadali z izvoščkom. Postala je jako rdeča in se je prisiljeno heta-hetala.

— Bržčas je možitev neprijetna reč — je mislil Griša — strašno neprijetna!

Vse jedi so bile preslane, nezadostno praženi kuretni se je poznala kri in vrhu vsega so Pelageji med kosilom padli krožniki in noži iz rok; vendar pa ji ni nihče rekel zla besede, kakor da so vsi umeli njeno duševno razpoloženje.

Le papa je nejevoljno vrget prtič in rekel mami:

— Kakšno veselje pa imaš nad tem, da hočeš vse oženiti ali omo-ti? Kaj se te tičeje tuje reči? Naj se može, kakor se zljubi njim samim!

Po kosilu so se pojavile v kuhinji sosedne kuharice in sobarice; tja do večera je bilo čuti njih šepet. Bogsigavedi, kako so zavohale, da se v hiši pripravljajo svatje. Ko se je Griša opolnoči predramil, je slišal, da sta za zasto-rom v otroški sobi šepetali pestunja in kuharica. Pestunja se je o nečem prepričevala, a kuharica je včasih vzdihnila, včasih pa zahe-hetala. Ko je Griša čez malo časa zaspal, je videl v sanjah, kako sta Pelagejo ugrabila vampir in vešča...

Druga dne je nastopilo za-tišje. Kuhinjsko življenje je bilo dalje po prejšnji gazi, ko da bi iz-voščka sploh ne bilo na svetu. Le tu-tam se je pestunja nadela novo ruto in se slovesnosurovega o-braza podala kdovekam, kjer je ostala eno ali dve uri, očitno za-vo-ljvo pogajanj... Pelageja se ni videla z izvoščkom in če ji ga je kdo omenil, je razburjeno zavpi-la: —

— Naj bo trikrat proklet! Nanj da bi mislila!! Fej!

Nekoga večera je v kuhinjo, kjer sta se pravkar srčno posve-tovali pestunja in kuharica, nena-doma stopila mama in dejala: —

— Lahko se, kajpa, vzameta, to je tvoja stvar, vendar pa po-misli, Pelageja, da on ne bo mogel živeti pri nas... Ne maram, da bi kdo v kuhinji posedal. Zpomni si. Tebe bi ne hotela odpustiti kar čez noč!

— Bog se vas naj usmili, gospa, kaj pa govorite!! — je odvrnila kuharica vznemirjeno. — Čemu me zmirom zbadate z njim. Tudi če znori!!... Vem, da se obeša name ker se mu...

Ko je Griša neko nedeljsko ju-tro pogledal v kuhinjo, je zamrl od začudenja. Kuhinja je bila na-bito polna ljudi. Prisotne so bile kuharice iz vseh okoliških stano-vanj, hišnik, dva redarja, podčast-nik z našivji, majhni Filka... Ta Filka se je navadno sukal le o-ko-li pralnice in se igral s psi; zdaj je bil počesan, umit in je nosil lepo vovkvrjeno okono. Sredi kuhinje je stala Pelageja, oblečena v novo obleko od cica in z vencem na gla-ovi. Tik nje je stal izvošček. Zar-venca sta bila oba rdeča in potna in sta prisiljeno mežikala z očmi.

— No... zdi se, da bo čas... — je začel podčastnik po dolgem molku.

Pelageja je skremžila obraz in zatulila... Podčastnik je vzel z mize velik hleb, stopil k pestunji in hleb blagoslovil. Nato je pristopil k podčastniku izvošček, se o-korno poklonil in emoknil njegovo-roko. Prav to je storil pred Aksino. Pelagaja mu je mrtvo sledila in se tudi priklanjala. Naposled so se odprla vnanja vrata; v kuhinjo je puhnila bela megla in vsi so se hrupno izgnali na dvorišče.

— Reva, uboga reva!! — je mi-slil Griša in poslušal kuharici-no stokanje. — Kam so jo odvedli? Čemu nista nista navzoča: papa in mama?

Po poroki se do večera v pralni-ci peli in igrali harmoniko. Mama se je ves čas hudovala, ker je od-pestunje prihajal zapih po vodki. Ko se je Griša vlegel v posteljo, se Pelageja še ni vrnila.

— Revica, zdaj joga nekje v te-mi!! — je mislil — Izvošček pa vpije nad njo: "molči!, molči!"

Zjutraj je bila kuharica že v kuhinji. Na nekaj minut se je bil oglasil tudi izvošček. Zahvalil se je bil mami in se surovo obrnil k Pelageji, rekoč:

— Gospa, pazite na njo. Bodite ji namesto očeta ali matere. Tudi vi, Aksinja Stepanovna, ne pozna-bite na njo, glejte, da bo vse kot se spodobi... nič slabega... Da, res, gospa, prosim pet rubljev na račun njene plače. Moram kupiti nov komat

Zopet uganka za Grišo: po svoji volji je živila Pelageja, nikomur ni dajala računa. Zlajci pa je me-ni nič tebi nič prišel tujec, ki je kdosi-gavedi odkod dobil pravico, da jo odpelje in si jo prilasti. Gri-ši je postalo bridko. Silno, do solza se mu je zahotelo utežiti to —

— kot je mislil — žrtev človeškega nasilja. Izbral je v kašči največjo jabolko, šel potihoma v kuhinjo, ga sunil Pelageji v roko in jo ja-drno popihal proč od nje.

Prevel B. B.

Zalosten konec.

V Beogradu se je obesil stari mi-zar. Zapustil je pismo, v ka-terem je povedal, koliko je star in koliko let je že oženjen. O-bešnica je našel tast v drvarni-ci.

Čudne stvari se godijo po svetu. Ljudje umirajo in si jemljejo živ-ljenje na najrazličnejše načine. Po-gumnejši se ustrelje, figovci se za-strupijo, srednja vrsta med temi in onimi pa se poslužuje drugih sa-momorilnih sredstev. Mednje spa-da posebno vrvo.

V Beogradu, v Pozorišni ulici je stanoval Jurij Lerner, 67 let star mizar. Lerner je bil rodom Nemec tola je živel že celih 20 let v Beo-gradu, kjer je bil v službi pri "Prometni banki". Med tem ča-som je bil 47 let oženjen in trije njegovi otroci, dve hčerki in en sin, so vsi dobro preskrbljeni s kruhom ter oženjeni, oz. omoženi.

Pred par meseci je bil Lerner kljub temu, da je 20 let zvešto služil, nenadoma odpuščen. Moža se je nato lotila neka čudna apa-tija, ki se je pozneje preobrazila v melanholijo. Že dolgo časa je sti-ka-l okoli hiše, v kateri je sta-noval, da bi našel kakšen prime-ren klin. Zadnje dni se mu je to očitno posrečilo.

Te dni okoli treh popoldne je Lerner izginil iz hiše in od tiste ure ga ni videl več nihče od doma-čih. Dve uri pozneje je prišel do-mov njegov zet ter je snel v žeb-lja v kuhinji ključ od drvarnice, da nacepi drva. Toda ko je prišel da vrta, je opazil, da so duri pri-prte. Odpahnil jih je nekoliko in vstopil.

V prvem trenutku se mu je zde-lo, da je v zduh v drvarnici druga-čen kakor ponavadi. Pogledal je in obstal. Na klinu je visei — nje-gov tast. Roke, noge in vrat so bile plave barve. Vse je kazalo na to, da je smrt že nastopila.

Zet je poklical svoje domače, pokazal na tasta in šel po sodno komisijo. Ko je ta prišla, je naj-prej ugotovila po uradnem zdrav-niku, da je smrt nastopila že pred par urami. Potem je pregledala obleko in našla v enem žepu obe-šnica kratko pismo sledeče vsebi-ne:

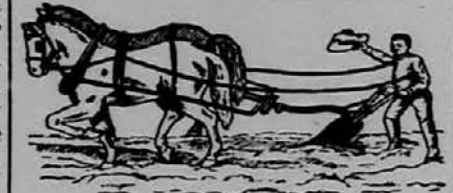
— Sedemstirideset let oženjen; sedemstirideset let star. † Georg Lerner. Lahko noč!

Komisija je sestavila protokol, vnela s seboj pismo in odšla po-svoji uradni poti drugam. dočim je zet rekel: "Nemec je bil rojen Nemec je umrl. Bog mu odpusti grehe!"

ALI VESTE, —

da je reka Ločnica prestopila brego-ve, napravila velikansko škodo ter za-htevala devet človeških žrtve? Ali ve-ste, da ko hoste hoteli kaditi Helmar-turške cigarete, da hoste v polni meri-tenili turški tobak, ki je najboljši to-bak za cigarete. Začnite kaditi turške in veseli jih hoste kot so jih drugi.

BREZPLAČNO ONIM, KI TRPE NA REVMAATIZMU.

"Delo je zopet postalo veselje." Na stotine ljudi si je pomagalo z našim navadnim domačim načinom zoper revmatizem tekom zadnjih dveh let. Če trpi-te e strašne bolečine v ledjih in sklepih, če se vaši sklepi okoredi ali okutitijo, ter vam povzroča vsaka izprememba vremena bolečine, je tukaj prilika, da preiskujete nov, prirosten in cenen način. Vabimo vas, da tukaj pišite za BREZPLAČEN UZO-REČ, ki ga pošljemo brezplačno vsakemu čitatelju tega lista.

10,000 BREZPLAČNIH UZORCEV BOMO DALI ZASTONJ.

Odočili smo se dati 10,000 brezplačnih uzorcev. Samo pošljite nam svoje ime in naslov. Takoj vam bomo poslali BREZ-PLAČEN UZOREČ poštine prost, da ga preiskujete. Ne zanemarjajte te veli-ke prilike, če trpite vzlet kakršnegakoli revmatizma. PIŠITE TAKOJ.

Pleasant Method Co., Dept. F 21, 3624 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopniki kateri so pooblašteni na-trati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto-katere je prejel. Zastopnike rojakom tolo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00. Za štiri mesece \$2.00; za četrt leta 1.50. Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

California: San Francisco, Jacob Lauska.

Colorado: Denver, Frank Skrabec; Leadville, M. Yammik; Pueblo, Peter Cullig, John Germ. Frank Janesch; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayuk.

Indiana: Indianapolis, Louis Rudman.

Illinois: Aurora, J. Verblisch; Chicago, Joseph Blish; Cicero, J. Fabian; Granville, Joseph Pershe; Joliet, Frank Bamblich; J. Zalelet in John Kren; La Salle, J. Spellich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal, Gertrude Ogrin; Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas: Franklin in okolico, Anton Seljak.

Maryland: Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

Michigan: Detroit, Ant. Janezich in J. D. Judnich.

Minnesota: Chisholm, Frank Gouze; Ely, Jos. J. Peschel; Eveleth, Louis Gouze; Gil-ber, Louis Vessel; Hibbing, John Bov-še; Virginia, Frank Hrvatich.

Missouri: St. Louis, Mike Grabrijan.

Montana: East Helena, Frank Hrella; Klen, Greogr Zobec.

New York: Gowanda, Karl Sternisha; Little Falls, Frank Masla.

Ohio: Barberton, A. Okolish, John Balant; Cleveland, Anton Bobek, Anton Shu-gie in Charles Karling; Collinwood, Math. Slapnik; Lorain, Louis Balan in J. Kumše; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania: Ambridge, Frank Jakše; Bessemer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ipavec; Burdine, John Demshar; Conemaugh, Vid Ro-vanšek in J. Brezovec; Claridge, Anton Kozaglov, Fr. Tushar, A. Jerina; Dunlo Ant. Tauželj; Export, Louis Supancič; Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Pernel; Greens-burg, Frank Novak; Homer City in okolico, Frank Farencbach; Irwin, Mike Pauschek; Johnstown, John Polanc in Martin Koroschets; Luzerne; Anton Osolnik; Lloydell, John Jereb, Mid-way, John Zst; Moon Run, Fr. Ma-ček in Fr. Podmilšek; Pittsburg, Z. Jakše, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Reading, J. Pezdire; Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolico, Fr. Schirfer; West Newton, Joseph Jovan; White Valley, Jurij Preilch; Willock, J. Pernel.

West Virginia: Coketon, Frank Kodan.

Wisconsin: Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren; Racine in okolico, Frank Je-lenc; Sheboygan, H. Svetila.

Washington: Black Diamond, G. J. Forenza.

Kretanje parnikov - Shipping News

30. septembra: Resolute, Hamburg.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

2. oktobra: Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washing-ton, Cherbourg in Bremen; Rocham-beau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

7. oktobra: De Grasse, Havre; Arabie v Cher-bourg in Hamburg.

8. oktobra: Aquitania, Cherbourg; France v Havre.

10. oktobra: Pres. Wilson, Trst.

11. oktobra: Homerio, Cherbourg; Republic, Cher-bourg in Bremen; Hansa, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne.

14. oktobra: Reliance, Cherbourg in Hamburg; — America, Genoa.

15. oktobra: Berengaria, Cherbourg.

16. oktobra: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg.

18. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cher-bourg; Columbus, Cherbourg in Bre-men; Deutschland, Cherbourg in Ham-burg; Conte Rosso, Genoa.

22. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; America, Cherbourg in Bremen.

23. oktobra: Martha Washington, Trst.

25. oktobra: Olympic, Cherbourg; Cleveland, Cher-bourg in Hamburg; Lancastria, Cher-bourg; Muenchen, Cherbourg in Bre-men; Rotterdam, Boulogne; Duilo, Ge-noa, Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

28. oktobra: Resolute, Cherbourg in Hamburg.

29. oktobra: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

Preživite Božič

s svojimi sorod-niki v Jugo-slaviji.

United States Lines so priredile Božič-ništev v Jugoslavijo s parnikom — LEVIATHAN, ki bo odplul iz New Yorka dne 6. decembra.

Mr. Bisco bo vodil ta izlet iz New Yorka prav do Zagreba. V svoje do-mače mesto boste prišli pravčasno za božične slovesnosti.

Na svojem potovanju boste imeli čiste in udobne kabine, dobro hrano, udobno postrežbo in vsak dan godbene kon-certe.

Za vse informacije pišite na — UNITED STATES LINES 45 Broadway, New York City ali vprašajte vašega lokalnega agenta Managing Operators for UNITED STATES SHIPPING BOARD

Wyoming: Rock Springs, Louis Taucher.

Poleg gorinavedenih so pooblašteni pobirati naročnino tudi vsi tajniki S. K. J.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojen iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priselencev.

Prodajamo vozne liste za vse pro-ge; tudi preko Trsta zamorejo Jugo-slovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt St., New York

Želim izvedeti za naslov LOUIS JAKOBE, doma iz Dobravee pri St. Jerneju. Pred par me-seci je izginil iz Conemaugh, Pa. Prejel sem listine od sodnije, katere moraš podpisati, zato želim, da se oglasiš. Če pa kdo ve za njegov naslov, ga prosim, da mi ga naznani, za kar bom hval-čen. — Jernej Gorenz, Box 144, Rockingham, Pa. (3x 25, 26, 27.)

Kje sta moja brata ANTON in IVAN HUMAR, doma iz Ravne, štv. 68, občina Bate, ki sta že 16 leta od doma in mi ne vem o njima. Prosim, da se mi oglasi-ta. — France Humar, Rutar-jeva cesta, štv. 16, P. Salcano, Pri Gorici, Italy. (2x 25, 26)

Prav vsakdo — kdor kaj išče; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI v "Glas Naroda".

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in o-brtnike, pri katerih kupu-jete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

ANTHONY BIRK HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo. ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.

359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Telephone: Evergreen 5506

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

3 strešiča va slovenske čr-ke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TREPŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lah-ko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street New York, N. Y.